

Nederlandse Dansdagen

Jaarverslag 2022

Nederlandse Dansdagen

2022 - 25 jaar

30 SEP

– 6 OKT

Kaartverkoop

10.567

Verrochttee
ttiicckkeettss

Danstent / Maastricht danst

4.021

Bezoekers
Danstent

12

Workshops,
danslessen en
dansavonden

156

Amateurdansers
Open Podium

894

Bezoekers
Club Tweak

23

Festivallocaties
in Maastricht

118

Huppelaars op
het Vrijthof

Jeugd en studenten

17

Jeugd-
voorstellingen

1.122

Jeugdige
bezoekers
Dansstudenten

167

Team en deelnemers

73

Teamleden
ND 2022

311

Vrijwilligers

Deelnemers

#dansmetmij

Nagesprekken – Ontmoetingen – Presentaties –
dansMuseum – Samenwerkingen – Dansfilms –
Dansgesprekken – Open Podium – Workshops

Prijzen

17

Genomineerden

8

Winnaars

2 Zwanen, 2 Jonge Zwanen,
1 Gouden Zwaan, 1 Innovatieprijs,
1 Open Your Mind Invitational Award

Programma

110

Voorstellingen/
activiteiten
Premières

6

48

Vrij toegankelijke
programma-
onderdelen

Professionals

1.229

Online kijkers
Staat van de
Nederlandse dans

212

Bezoekers bij
het Debat
Dans-
gesprekken

15

Online en tv

29.383

Online
bezoekers

65

Verschillende
landen

555

Registraties
online programma

147.798

Kijkers Op Pad
met Redo

206.000

Kijkers 25 jaar
Nederlandse
dansdagen (NTR)

Inhoudsopgave

1. BESTUURSVERSLAG	4
1.1. Bericht van de Raad van Toezicht	5
1.2. Financiën	6
1.3. Inrichting financiële administratie en controle	7
1.4. Organisatie & Codes	9
2. JAARREKENING	16
3. INHOUDELIJK VERSLAG	26
3.1. Inleiding	27
3.2. Marketing & Communicatie	48
4. PRESTATIEVERANTWOORDING	51
5. BIJLAGEN	54
5.1. Subsidiënten en fondsen	55
5.2. Persoverzicht (selectie)	56

W

1. Bestuursverslag

Het jaar 2022 was een bijzonder en uitdagend jaar, niet alleen vanwege de voortdurende impact van de Corona-pandemie, maar ook vanwege het heugelijke feit dat dit jaar de 25^e editie van de Nederlandse Dansdagen plaatsvond. Van 30 september t/m 7 oktober 2022 stond de stad Maastricht vol in het teken van de dans.

Stichting Nederlandse Dansdagen is een ambitieuze organisatie, die doorontwikkeling hoog in het vaandel heeft staan, zowel in artistiek beleid als in bedrijfsvoering. Dat vertaalt zich ook in haar prestaties. Ondanks de uitdagingen die voortvloeiden uit de COVID-19-pandemie heeft de Nederlandse Dansdagen veel ambities hoog kunnen houden en veel doelen weten te bereiken. Met deze jubileumeditie heeft het festival op een aantal vlakken een nieuw hoogtepunt bereikt. Als Raad van Toezicht spreken we onze waardering uit voor het innovatieve vermogen en veerkracht van de directie en het team.

De Raad van Toezicht heeft in 2022 naast haar werkgeversrol, de taak van toezichthouden en sparringpartner zijn in het kader van het beleid van de directie en de algemene gang van zaken in de organisatie van de Nederlandse Dansdagen kritisch, zakelijk en betrokken uitgevoerd.

De Raad van Toezicht is geraakt over de impact die de gevolgen van de COVID-19-pandemie heeft op danskunstenaars, gezelschappen, podia en allen die werkzaam zijn binnen de kunst- en cultuursector. De Raad van Toezicht volgt de inhoudelijke debatten op dit vlak en ondersteunt daar waar mogelijk.

De Raad van Toezicht verwacht dat ook het komende jaar de consequenties van de corona-pandemie merkbaar zullen zijn voor de organisatie en de bedrijfsvoering van de Nederlandse Dansdagen. Hoewel het jaarverslag en de jaarrekening een positief eigen vermogen en bestemmingsreserves laten zien, is er een blijvend spanningsveld tussen enerzijds inhoudelijke ambitie en financiële condities en anderzijds de verhouding publieke en private middelen. Ook in 2023 heeft dit thema de volle aandacht van de directie en de Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht

Mavis Carrilho, voorzitter

Ahmed Marcouch, vicevoorzitter

Erik van Ginkel

Ted Brandsen

Myrthe van Opstal

Sandra Holtjer

De financiën van Stichting Nederlandse Dansdagen zijn besproken tijdens alle Raad van Toezichtvergaderingen. Verschillen zijn toegelicht aan de hand van periodieke rapportages.

1.2.1 FINANCIËLE POSITIE

De EigenInkomstenquotewas 56,16%. De steunmaatregelen van het ministerie van Onderwijs Cultuur & Wetenschap en de bijdrage uit het herstellfonds van de gemeente Maastricht heeft ervoor gezorgd dat de Nederlandse Dansdagen er in dit moeilijke jaar, tevens jubileumjaar, toch kon zijn voor het publiek, de makers en het veld.

Het jaar 2022 is afgesloten met een negatief resultaat van € 125.782

Ultimo 2022 bedraagt het Eigen Vermogen € 258.705. Dit Eigen Vermogen is opgebouwd uit verschillende reserves, te weten: Opdrachten makers en programma (€ 44.746), dansWEB (€ 40.139), Prijzen (€ 15.000) en een Algemene reserve (€ 158.820).

In 2022 bedraagt de solvabiliteit 0,57.

1.2.1.1 Reflectie op exploitatierekening

Na een initieel vastgestelde begroting in december 2021 is de begroting definitief vastgesteld door de Raad van Toezicht in de vergadering van 15 maart 2022, welke begroting ook is opgenomen in de jaarcijfers ter vergelijking. Deze goedgekeurde begroting laat een negatief exploitatieresultaat zien. Gezien de omstandigheden omtrent de COVID-19 pandemie in combinatie met de al smalle basisfinanciering heeft de Raad van Toezicht dit besluit genomen, in de wetenschap dat er in 2022 nog middelen kunnen worden onttrokken aan de bestemmingsreserves. Tegelijkertijd maakt dit ook inzichtelijk dat deze situatie naar de toekomst toe niet houdbaar is.

BATEN

De totale baten vallen lager uit in vergelijking met de begroting. Dit heeft met name te maken met een lagere opbrengst van private financiers. Verder valt op dat de structurele subsidie van de Gemeente Maastricht lager is vastgesteld. Een deel van de bijdrage van de gemeente is neergelegd in een kapitaliseringsafspraken met Theater aan het Vrijthof. Echter, de Nederlandse Dansdagen heeft maar deels gebruik kunnen maken van deze middelen, wat de kwetsbaarheid van deze constructie aangeeft. Ook dit jaar heeft ND dankbaar gebruik gemaakt van de steunmaatregelen van het Ministerie van OCW en het herstellfonds van de Gemeente Maastricht, welke onderstaand nog nader worden toegelicht. Tot slot verdient de bijdrage van het Fonds Cultuurparticipatie een toelichting. Deze bijdrage is gerelateerd aan het project dansWEB. Dit meerjarige project is succesvol maar vertraagd opgestart waardoor minder activiteiten hebben plaatsgevonden dan initieel voorzien. De activiteiten en bijbehorende middelen zijn daarmee doorgeschoven naar volgend jaar.

L ASTEN

De totale lasten vallen lager uit dan voorzien. De begroting liet al een tekort zien waardoor voorzichtigheid is betracht, zowel in personele als materiele kosten. Verder had de organisatie met uitval van personeel te maken. In de personele kosten zijn enerzijds de onkosten lonen meegenomen en anderzijds zijn hier ook de uitkeringen van de verzuimverzekering verdisconteerd.

1.2.1.2 Toekomstverwachtingen

In 2020 werd bekend dat De Nederlandse Dansdagen in de periode 2021 – 2024 wederom onderdeel uitmaakt van de BIS, meerjarig wordt ondersteund door de Provincie Limburg én de gemeente Maastricht. Helaas zijn hierbij de gevraagde verhogingen niet altijd gehonoreerd waardoor de basis minder stevig is als gewenst en naar verwachting niet alle geformuleerde ambities kunnen worden waargemaakt.

Zeer terecht wordt van culturele instellingen in de komende kunstenplanperiode verwacht dat de drie codes geïmplementeerd zijn. ND staat hier volledig achter, maar wil blijven benadrukken dat de implementatiekosten impact hebben op de bedrijfsvoering in relatie tot het artistieke product en er weinig manoeuvreerruimte meer is. De functie die ND heeft en graag houdt als landelijk festival in de regio kan niet op vlieghoogte blijven vanuit een te smalle basis. Met de diverse overheden blijven we hierover in gesprek. Zo heeft ND, samen met de andere BIS-festivals, de noodklok geluid bij het Ministerie van OCW. De financiële uitgangspositie voor de komende kunstenplanperiode 2025 – 2028 lijkt voor wat betreft het Ministerie van OCW hetzelfde te blijven. De initiële weeffout in de financiering van de BIS-festivals zorgen, tezamen met de huidige inflatie en energiecrisis, voor een zorgelijke uitgangspositie voor de toekomst. Ook het vooraf vastgestelde financieringskader voor culturele functies in de stad Maastricht lijkt geen ruimte te kunnen geven voor bijstelling of ontwikkeling. En naar aanleiding van een onderzoek naar Fair Practice door de Provincie Limburg heeft ND ook het signaal afgegeven dat de huidige financiële kaders knellen om volledig te kunnen voldoen aan alle facetten van Fair Practice.

Tot slot baart de huidige krapte op de arbeidsmarkt zorgen. ND is een kleine, wendbare maar daarmee ook kwetsbare organisatie. Het invullen van vacatures wordt lastiger waardoor in potentie de diversiteit van het personeel enerzijds maar ook de werkdruk voor het huidige personeel onder druk kunnen komen te staan.

1.3

INRICHTING FINANCIËLE ADMINISTRATIE EN CONTROLE

Stichting Nederlandse Dansdagen werkt sinds 2019 samen met het accountantskantoor BAAT uit Maastricht. De financiële- en salarisadministratie zijn uitbesteed aan OZCAR.

In het administratieve organisatie en interne controle document (AO/IC) heeft ND schriftelijk de procedures vastgelegd. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden aangaande de financiële administratie staan hier beschreven.

Verantwoording steunmiddelen Ministerie OCW (aanvullende subsidie RAOCCC) en herstelfonds gemeente Maastricht

Deze ergewaardeerde en nodige financiële steun van het Ministerie van OCW en de gemeente Maastricht zijn ingezet voor het realiseren van het inhoudelijke programma, ten goede komend aan makers en artiesten, en het bereiken en terughalen van het publiek na de COVID-19 pandemie. Zonder afbreuk te willen doen aan de bijdragen van andere financiers zou ND het zonder deze aanvullende financiële middelen niet hebben gered gezien het negatieve exploitatieresultaat, welke dankzij de nog bestaande bestemmingsreserves kon worden opgevangen.

Binnen de totale programmering zijn er opnieuw keuzes gemaakt binnen de financiële mogelijkheden die er waren. De al toegelichte wijzigingen zoals verwoord in het addendum dat in 2021 is aangeleverd bij zowel het Ministerie van OCW als de Provincie Limburg zijn gehandhaafd.

In dit kader lichten we er graag twee programmaonderdelen uit die zich verhouden tot de steunmiddelen.

DANSTENT

Een sfeervolle Spiegeltent op het Vrijthof vormde een feestelijke blikvanger en voorportaal van Theater aan het Vrijthof. Van vrijdag 17.00 uur t/m zondag 22.00 uur was er constant iets te zien of te doen in de danstent. Overdag was de toegang gratis met laagdrempelige dansworkshops en bood de vroege avond een podium aan mensen in de stad die zelf wilden dansen met ruimte voor diverse dansstijlen. Op zaterdag vond er een grote Hiphop Battle XL plaats in samenwerking met The Notorious IBE en Open Your Mind Festival en zondag was het podium voor alle dansscholen van Maastricht. De late avonden waren voor Club Tweak, waar iedereen kon genieten van artistieke interventies en naar hartelust zelf kon dansen op de muziek van vooraanstaande DJ's.

Een belangrijke doelstelling was het laagdrempelig verleiden en terughalen van (nieuw) publiek naar het festival en het vermengen van publieksgroepen. Ook bood dit programma ruimte aan zelfstandige makers om hun artistieke ontwikkelingen, van workshop tot volwaardige voorstelling, te presenteren aan een publiek. De Danstent is zowel vanuit het oogpunt van het publiek (met een bereik van 4021 bezoeken) als voor de makers een succesformule gebleken welke voor herhaling vatbaar is.

DIGITAAL PROGRAMMA

Vanwege de lage toegankelijkheidsdrempel en met COVID-19 nog in beweging, maar inmiddels ook vanuit de overtuiging van de meerwaarde van een online-programma hebben we ervoor gekozen om ook in 2022 ruimte te geven aan een digitale programmering om zo deze ontwikkeling te blijven onderzoeken. Het online festivalprogramma bestond onder meer uit de Staat van de Nederlandse dans, de Virtual Residencies voor talentontwikkeling en onderzoek plus dansfilms en gesprekken. Ook het format Op pad met Redo kende een succesvol vervolg.

In ons verdere onderzoek naar toegankelijkheid en bereik van het online-programma hebben we in 2022 opnieuw gekozen voor een ander toegangssysteem. In 2021 besloten wij, na enige overweging, om een groot deel van het onlineprogramma achter een betaalmuur te plaatsen en introduceerden een passe-partout, waarvan we er 172 verkochten. In 2020 bereikten we met het gratis toegankelijke programma ruim 98.005 bezoekers. Dit jaar werd er toegang verkregen door het achterlaten van een emailadres wat 555 nieuwe namen opleverde. Hierbij aantekendend dat er ook een deel van het online programma gratis toegankelijk was wat dit jaar 29.363 bezoekers heeft opgeleverd. Beseffend dat de tijdsgeest en COVID-19 hier doorheen spelen heeft dit alles waardevolle informatie opgeleverd voor de

toekomstige inrichting van ons digitale programma.

Overtuigd van de noodzaak om te blijven investeren in digitale ontwikkelingen voor bereik van publiek én artistieke innovatie dienden we een aanvraag in bij Cultuurloket DigitALL. Eind 2022 werd bekend dat de aanvraag voor het bouwen van een digitaal platform wordt toegekend voor de looptijd van 2023 t/m 2024. ND kan hiermee inzetten op de verdere ontwikkeling en verdieping van de digitale mogelijkheden voor de Nederlandse Dansdagen en daarmee voor het Nederlandse dansveld. Met het platform zoeken wij de komende jaren naar de ideale hybride vorm en inzet van digitale technologie, om ruimte te bieden voor artistiek inhoudelijke innovatie. Daarnaast moet het de verbinding met en impact op de samenleving en dus de digitale bezoeker of deelnemer versterken.

Binnen het project staan, voortbouwend op het meerjarenbeleidsplan, de thema's erfgoed, actualiteit en toekomst centraal:

- **Erfgoed:** een gelaagd digitaal archief maakt het verleden van de Nederlandse Dansdagen, en daarmee de Nederlandse dans toegankelijk.
- **Actualiteit:** het breder toegankelijke, online programma vergroot de impact van het festival.
- **Toekomst:** makers krijgen de kans om te experimenteren, onder meer met virtual reality (VR), augmented reality (AR) en artificial intelligence (AI).

1.4 ORGANISATIE & CODES

1.4.1 INFORMATIE OVER RECHTSPERSOON

Stichting Nederlandse Dansdagen is gevestigd in Maastricht en ingeschreven bij de KvK onder nummer 33304025. De stichting heeft als doel: het organiseren van de Nederlandse Dansdagen, en voorts al hetgeen met een en-ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

1.4.2 GOVERNANCE CODE CULTUUR, FAIR PRACTICE CODE EN CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Stichting Nederlandse Dansdagen onderschrijft de codes Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. Ook in 2022 zijn volgende stappen gezet naar verdere implementatie welke onderstaand worden benoemd.

1.4.2.1 Governance Code Cultuur

Nederlandse Dansdagen past de acht principes en de aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Per principe onderstaand een verslag

WAARDEN SCHEPPEN VOOR EN IN DE SAMENLEVING

1. Nederlandse Dansdagen realiseert maatschappelijke doelstellingen welke tot uiting komt in missie:

- ND wil de stem van de dans en de danskunstenaar luider laten klinken. Daarbij zet ND de kracht van dans in om de samenleving in beweging te brengen rond maatschappelijke thema's;
- ND stelt jaarlijks erfgoed, actualiteit en toekomst van de Nederlandse dans centraal voor publiek, dansprofessional en maatschappij binnen een (inter)nationale context;

- ND vergroot de waardering en betrokkenheid van het publiek voor de Nederlandse dans, jaagt de innovatie binnen de dans aan en levert een duurzame bijdrage aan het diverse danslandschap in Nederland.
2. Nederlandse Dansdagen past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe en doet hiervan verslag in de jaarstukken.

INTEGER EN ROLBEWUST HANDELEN

3. Onafhankelijk en integer handelen

Om (vermoedens van) belangenverstrengeling of tegenstrijdige belangen zo vroeg mogelijk te signaleren zijn hierover afspraken gemaakt in het directiereglement en wordt dit onderwerp bespreekbaar gemaakt in de vergadering met de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurders besproken. In het huidige verslagjaar is er geen sprake geweest van belangenverstrengeling of een tegenstrijdig belang.

4. Handelen naar verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Stichting Nederlandse Dansdagen hanteert een Raad van Toezicht model en heeft twee directeur – bestuurders. De verandering naar een tweehoofdige directie heeft ertoe geleid dat het directiereglement in 2022 is geactualiseerd. De directie heeft hiertoe een concept opgesteld welke met de Raad van Toezicht is besproken en goedgekeurd. Er is schriftelijk vastgelegd voor welke onderwerpen de directie goedkeuring nodig heeft van de Raad van Toezicht, wat haar taken zijn en hoe er besluitvorming plaatsvindt binnen de directie. In het kader van transparantie en verantwoording is ook vastgelegd op welke manier en waarover de directie de Raad van Toezicht informeert.

Een volgende stap, in de eerste helft van 2023 is, om naar aanleiding van het geactualiseerde directiereglement, te bezien of er nog additionele afspraken moeten worden vastgelegd om de rol tussen Raad van Toezicht en directie nog verder te verhelderen. Ook worden de statuten aangepast naar de eisen zoals deze worden gesteld aan de hand van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

ZORGVULDIG BESTUREN

5. Verantwoordelijkheden directeur-bestuurders

De directeur – bestuurders zijn verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding. Taken, verantwoordelijk-, en bevoegdheden zijn verdeeld en vastgelegd in een directiereglement. De directie gelooft in de professionaliteit en zelfstandigheid van de medewerkers en heeft daar de overlegstructuur op ingericht. Een kort wekelijks stuuroverleg draagt zorg voor input aangaande ontwikkelingen en borgt de onderlinge workflow. Maandelijks vindt een zogenaamd meet & eat overleg plaats met ruimte voor verdieping en ontmoeting. Nu, na corona, het thuiswerken een meer permanente rol speelt in de organisatie werd deze behoefte gevoeld. Per kwartaal wordt over de financiële positie gerapporteerd. Ook heeft de directie wekelijks een besluitvormingsoverleg.

6. Omgang met mensen en middelen

De Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie geven voor Nederlandse Dansdagen invulling aan dit principe en worden onderstaand verder beschreven.

Goed toezicht uitoefenen

7. Toezicht, advies en onafhankelijkheid

In 2022 vonden in totaal vier Raad van Toezicht-vergaderingen plaats in bijzijn van de directie. Binnen en buiten de vergaderingen werd de RvT door de directie in ieder geval geïnformeerd over strategie, algemeen beleid, artistieke, financiële en personele ontwikkelingen. Maar ook politieke en beleidsontwikkelingen, zowel lokaal, regionaal als landelijk waren onderwerp van gesprek. De audit-commissie bestond in 2022 uit Sandra Holtjer en Erik van Ginkel. Deze commissie vergaderde periodiek en voor aanvang van de RvT-vergaderingen met de zakelijk directeur. De leden van de Raad van Toezicht hebben een onbezoldigde functie. Door omstandigheden is de zelfevaluatie verschoven naar voorjaar 2023, wel zijn de jaarlijkse functioneringsgesprekken gevoerd met de directie.

8. Deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid

Het rooster van optreden van de RvT is opgenomen in dit verslag. In 2022 hebben er geen mutaties plaatsgevonden in de samenstelling van de raad. De herformulering van de profielschetsen voor de Raad van Toezicht is in gang gezet en wordt in 2023 verder geactualiseerd en afgerond.

1.4.2.2 Fair Practice Code

De gedragscode Fair Practice omvat de kernwaarden solidariteit, transparantie, diversiteit, duurzaamheid en vertrouwen. Nederlandse Dansdagen kent de kernwaarden en heeft inzichtelijk waar de organisatie staat.

Nederlandse Dansdagen volgt de CAO Toneel en Dans. Hieruit volgt dat de medewerkers worden beloond conform de cao Theater en Dans, dit geldt zowel voor personeelsleden in loondienst als voor ZZP'ers.

Voor werknemers zijn de benodigde werknemersverzekeringen afgesloten en is er een pensioenregeling ingesteld. Waar van toepassing zijn er ook verzekeringen afgesloten voor stagiairs en vrijwilligers. Jaarlijks worden er functioneringsgesprekken gevoerd met de medewerkers.

Om nog verder met de medewerkers in gesprek te gaan over Fair Practice heeft ND onder meer het door Kunsten '92 en Platform ACCT ontwikkelde Fair Practice Lab aangevraagd welke eind 2022 werd gelanceerd en door ND in het eerste kwartaal van 2023 zal worden uitgevoerd.

De uitkoopsommen die Nederlandse Dansdagen betaald zijn vergelijkbaar met die van andere festivals en podia. Nederlandse Dansdagen ziet hier wel een aandachtspunt om dit te blijven monitoren. In de te maken afspraken met artiesten wordt ook altijd stil gestaan bij auteursrechten waar passende afspraken over worden gemaakt. Daarnaast vinden er opdrachten plaats via BUMA.

In 2022 is er via Stichting Cultuur in Maastricht (gesprekspartner van gemeente Maastricht en overlegplatform voor het collectief van de cultuursector in de stad) een extern vertrouwenspersoon aangesteld welke aan het personeel is geïntroduceerd. Een volgende stap, welke genomen wordt in 2023, is het bespreken, opstellen en implementeren van een interne gedragscode.

Nederlandse Dansdagen hecht veel waarde aan continuïteit en duurzame inzetbaarheid van het team. Om ontwikkelingsmogelijkheden voor het personeel te blijven bieden is het aanbieden van onlinetrainingen en cursussen via GoodHabit in 2022 gecontinueerd. De eind 2022 gehonoreerde

aanvraag bij PPO Werktuig geeft de mogelijkheid aan het team om zich in het eerste kwartaal van 2023 verder te bekwamen in uiteenlopende digitale kennis en vaardigheden. Aandachtspunt blijft de hoge werkdruk voor het personeel, waar dit jaar nog niet in voldoende mate een antwoord op is gevonden. Deels had dit te maken met langdurige ziekte binnen het personeelsbestand. Nederlandse Dansdagen zet zich vanuit haar functie ook in voor het algemeen belang inzake het dansveld in Nederland. In samenspraak met het veld, samengebracht vanuit diverse subsectoren binnen de dans, is de publicatie Call to Action tot stand gekomen welke in het eerste kwartaal van 2023 zal worden aangeboden aan Staatssecretaris Gunay Uslu van het Ministerie van OCW. Dit document schetst knelpunten en oplossingsrichtingen die zijn aangedragen door het veld zelf als input voor de komende beleidsperiode. Daarnaast is ND ook lid van de NAPK en Kunsten '92, is de VSCD een vaste partner en zijn er nauwe banden en regelmatig contact met het LKCA.

1.4.2.3 Code Diversiteit en Inclusie

De 4 P's van programma, publiek, partners en personeel zijn voor Nederlandse Dansdagen een liniaal waarlangs gewerkt wordt om diversiteit en inclusie te implementeren en te toetsen.

Voor wat betreft programma geldt dat Nederlandse Dansdagen in 2020 begonnen met de meerjarige programmaliijn Urban Paradox. Binnen de urban dance zijn belangwekkende ontwikkelingen gaande die Nederlandse Dansdagen graag een gezicht wil geven. Onder meer in samenwerking met The Notorious IBE wordt in uiteenlopende battle-formats, op het toneel in diverse (participatieve) voorstellingen en in rondetafelgesprekken hieraan vorm gegeven. Door een meer diverse samenstelling van de jury's wordt ook de blik op het dansveld verbreed. Zo was er in 2022 bijvoorbeeld een nominatie voor de Innovatieprijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht voor Jordy Dik; de huischoreograaf van Compagnie 21, een inclusief dansgezelschap van dansers en spelers met en zonder beperking. Daarnaast toonde Joop Oonk, winnares van de Prijs Nederlandse Dansdagen Maastricht 2021 en artistiek leidster van het inclusieve dansgezelschap Misiconi, haar nieuwe première Tides. Met het tonen van wellicht nieuwere of onbekendere namen voor het publiek, waaronder ook professionals zoals programmeurs, hoopt ND ook een bijdrage te leveren aan een diverser aanbod in de theaters. Het inhoudelijke verslag geeft een uitgebreider beeld van de programmatische invulling. Daarnaast zet ND in op fysieke toegankelijkheid van festivallocaties en gaan wij in 2023, aan de hand van focusgroepen, aan de slag met het toegankelijker maken van de online communicatiekanalen, waaronder de website en het digitale platform. Qua partners wordt er goed nagedacht over de keuze van de samenwerkingspartners en wat dit bijvoorbeeld betekent voor de lokale inbedding. Ook op het gebied van personeel zijn er stappen gezet. Bij het aflopen van de zittingstermijnen binnen de jury's van de verschillende prijzen die ten tijde van het festival wordt goed gekeken naar de samenstelling hiervan zodat de diversiteit en daarmee de kijk op het dansveld wordt vergroot. Hiermee heeft ND de suggestie van de Raad voor Cultuur ter harte genomen. Ook in 2022 zijn hier aanpassingen in geweest.

Binnen de samenstelling van het kernteam, waarbinnen weinig verloop is, kan de diversiteit nog worden vergroot. De samenstelling van dit kernteam is op dit moment niet zozeer bi-cultureel, maar wel divers in de zin van verhoudingen qua man/vrouw, oud/jong, ervaren/minder ervaren en afkomstig uit Limburg versus andere delen van het land. Voor kortere contracten en stagiaires vindt er een actieve inzet plaats om de diversiteit verder te vergroten. Onder meer door stagevacatures uit te zetten bij Stage Cultuur Inclusief om zo ook in beeld te komen bij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Met alle inzet die er tot nu toe is gepleegd is er een grote stap gezet. Om deze inspanningen nog beter te borgen in beleid wil ND in 2023 de scan uitvoeren met een brede afvaardiging vanuit het personeel.

1.4.3 PERSONEEL EN RAAD VAN TOEZICHT

1.4.3.1 Directie, staf en adviesredactie

De twee hoofdigedirectie bestaat uit Ronald Wintjens als algemeen directeur (0,8 fte, in dienst sinds 1 april 2016) en Martine van Dijk als zakelijk directeur (0,8 fte, in dienst sinds 1 januari 2019).

De staf van De Nederlandse Dansdagen bestaat uit artistiek coördinator Stacz Wilhelm (0,4 fte), festivalcoördinator Johanna Korgel (0,6 fte), hoofd marketing Claudia Laenen (0,8 fte), marketingmedewerker Femke Gilissen (0,8 fte), educatie en participatiemedewerker Axelle De Rore, zakelijk assistent & development Roel Beeftink-Funcken (0,8 fte) en officemanager Gemma Willems (0,66 fte). De staf werd in aanloop naar en tijdens het festival versterkt met freelancers in educatie, productie, techniek en marketing en 70 vrijwilligers. De kaartverkoop werd georganiseerd en uitgevoerd door Theater aan het Vrijthof. De coördinatie van de kaartverkoop vanuit ND lag in handen bij Mariska van Wezel, hierbij ondersteund door Sanne de Vos.

ND werkt elk jaar met een adviesredactie die bestaat uit (oud-)dansers, performance artist, programmeurs, danswetenschappers en een dramaturg. Deze redactie stelt een longlist samen van voorstellingen die van hoge kwaliteit zijn en die de ontwikkeling van de Nederlandse dans treffend weergeven. Deze programmaredactie bestond in 2022 uit: Rob van Steen (voorzitter), Geesje Prins, Swantje Schäuble, Marcelle Schots, Leo Spreksel, Violien Vocks, Joery Wilbers en John Agesilas.

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht van Stichting Nederlandse Dansdagen bestond in 2022 uit zes leden, te weten: Mavis Carrilho (voorzitter), Ahmed Marcouch (vicevoorzitter), Erik van Ginkel, Ted Brandsen, Myrthe van Opstal en Sandra Holtjer.

1.4.3.2 ROOSTER VAN AFTREDEN RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht bestaat in totaal uit zes personen. Geziende ontstane financiële situatie, onder meer door COVID-19, heeft de Raad, in deze uitzonderlijke situatie, Erik van Ginkel gevraagd nog een extra jaar aan te blijven. Erik van Ginkel heeft hier mee ingestemd. De zittingsduur voor de overige leden van de Raad van Toezicht blijft maximaal twee keer vier jaar.

RAAD VAN TOEZICHT-LEDEN	FUNCTIE	BENOEMING	HERBENOEMING	AFTREDEN
Mavis Carrilho	Voorzitter	2021	2025	2029
Ahmed Marcouch	Vice voorzitter	2021	2025	2029
Erik van Ginkel	Algemeen lid	2014	2018	2023
Sandra Holtjer	Algemeen lid	2021	2025	2029
Ted Brandsen	Algemeen lid	2020	2024	2028
Myrthe van Opstal	Algemeen lid	2020	2024	2028

1.4.3.3 NEVENFUNCTIES RAAD VAN TOEZICHT

Mavis Carrilho (directeur Bestuurs- en Managementadvisering, gemeente Amsterdam), voorzitter, sinds 2021

- Lid Raad van Toezicht Theater Rotterdam
- Lid Raad van Toezicht Tivoli Vredenburg

Ahmed Marcouch (burgemeester Arnhem), vice-voorzitter, sinds 2021

- Voorzitter Veiligheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
- Voorzitter AB VGGM

- Voorzitter DB VGGM
- Lid DB Politie eenheid Oost-Nederland
- Lid RvA Stichting Het Nationale Park de Hoge Veluwe
- Lid RvA Inspectie Justitie en Veiligheid
- Bestuurslid Lucie Burgers Stichting
- Lid Euregio Rijn-Waal
- Lid raad van toezicht Teylingereind
- Lid DB Instituut Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
- Lid Regieraad responsieve overheid
- Lid Nationaal Comité Veteranendag
- Lid commissie Mijns
- Lid Raad van Advies HAN University of Applied Sciences, Health
- Kenniscentrum Arbeidsmigranten
- Voorzitter Economic board
- Lid AB GMR

Sandra Holtjer (lid college van bestuur van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs), lid, sinds 2021

- Lid van de raad van toezicht en auditcommissie van Stichting Trajekt
- Secretaris van het Jeugdfonds Cultuur Limburg (tot en met 31.03.2022)
- Voorzitter van de Stichting Sporter Max Gerets (tot en met 31.12.2022)

Erik van Ginkel (zakelijk directeur Rijksmuseum) lid, sinds 2014

- Vicevoorzitter bestuur Museumvereniging en Stichting Museumkaart, Amsterdam
- Vicevoorzitter Fundacion Han Nefkens, Barcelona
- Lid Raad van Toezicht OSCAM - Open Space Contemporary Art Museum, Amsterdam
- Lid adviesraad Allard Pierson, Amsterdam
- Lid adviesraad Jacqueline van Tongerenstipendium, Rijksakademie voor Beeldende Kunst, Amsterdam

Ted Brandsen (directeur Het Nationale Ballet) lid, sinds 2020

- Artistiek adviseur van de Nationale Balletacademie
- Bestuurslid Scottish Ballet

Myrthe van Opstal (coördinator bij ArtEZ Vooropleiding Dans Venlo) lid, sinds 2020

- Docent dansgeschiedenis bij het Valuascollege
- Lid Raad van Bestuur The Ruggeds

1.4.5 WNT-VERANTWOORDING 2022 STICHTING NEDERLANDSE DANSDAGEN

De WNT is van toepassing op Stichting Nederlandse Dansdagen. Het voor Stichting Nederlandse Dansdagen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000.

1.4.5.1. Bezoldiging topfunctionarissen

De Raad van Toezicht stelt het bezoldigingsbeleid en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vast. Het beleid wordt jaarlijks geactualiseerd. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd. Bij de vaststelling van het bezoldigingsbeleid en de beloning van de directie volgt Stichting De Nederlandse Dansdagen de richtlijnen van de CAO Nederlands Toneel en Dans.

1.4.5.1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

GEGEVENS 2020 EN 2021				
BEDRAGEN X € 1	RONALD WINTJENS		MARTINE VAN DIJK	
Functiegegevens	2022	2021	2022	2021
Aanvang en einde functievervulling	01/01/2022 - 01/01/2021 - 01/01/2022 - 01/01/2021 - 01/01/2023 01/01/2022 01/01/2023 01/01/2022			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,8	0,8	0,8	0,8
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	56.928	50.611	56.969	55.850
Beloningen betaalbaar op termijn	7.159	6.655	7.159	7.354
<i>Subtotaal</i>	<i>64.087</i>	<i>57.266</i>	<i>64.128</i>	<i>63.204</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	172.800	167.200	172.800	167.200
Onverschuldigd betaald, nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	64.087	57.266	64.128	63.204
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

1.4.5.1b Raad van Toezicht

GEGEVENS 2022	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Mavis Carrilho	Voorzitter
Ahmed Marcouch	Vice voorzitter
Erik van Ginkel	Algemeen lid
Sandra Holtjer	Algemeen lid
Ted Brandsen	Algemeen lid
Myrthe van Opstal	Algemeen lid

ONDERTEKEND NAMENS DE RAAD VAN TOEZICHT

Mavis Carrilho Voorzitter Ahmed Marcouch Vice voorzitter Erik van Ginkel Algemeen lid Sandra Holtjer Algemeen lid Ted Brandsen Algemeen lid Myrthe van Opstal Algemeen lid

ONDERTEKEND NAMENS HET BESTUUR

Ronald Wintjens Algemeen directeur Martine van Dijk Zakelijk directeur

2. Jaarrekening

1. BALANS

BALANS	2022	2021
Activa		
VASTE ACTIVA		
Materiële Activa	5.469	12.738
Totale vaste activa	5.469	12.738
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen	331.460	337.801
Liquide Middelen	116.317	120.005
Totaal vlottende activa	447.777	457.806
TOTAAL ACTIVA	453.247	470.543
Passiva		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	158.820	83.820
Continuïteitsreserve		75.000
Opdrachten makers en programma	44.746	171.829
Digitale dansgesprekken		11.200
DansWeb	40.139	27.639
Prijzen	15.000	15.000
Totaal eigen vermogen	258.705	384.488
Kortlopende Schulden	194.542	86.055
TOTAAL PASSIVA	453.247	470.543

EXPLOITATIEREKENING	2022	Jaarbegroting	2021
Baten			
EIGEN INKOMSTEN			
1 Publiekinkomsten binnenland			
2 Recette	74.893	70.000	51.452
7 Totale Publieksinkomsten	74.893	70.000	51.452
8 Sponsorinkomsten	7.906	10.000	975
9 Bijdrage co-productie	15.000	15.000	22.000
Verkoop bijproducten	9.350		4.750
Doorbelasting (on)kosten	5.331		285
Overig	3.326		3.631
10 Overige directe inkomsten	18.007	12.500	8.666
11 Totaal overige directe inkomsten	40.913	37.500	31.641
12 Totaal direct inkomsten	115.806	107.500	83.093
13 Indirecte inkomsten	22.909	11.000	8.507
14 Private middelen - particulieren	9.964	7.500	2.090
15 Private middelen - bedrijven	3.600	5.000	
16 Private fondsen			
Fonds21	75.000	75.000	75.000
VSBfondsen			
Prins Bernhard Cultuurfonds	25.000	25.000	
Bank Giro Loterij Fonds	35.000	40.000	35.000
Dioraphte		20.000	
Zabawas		10.000	
Elisabeth Strouven Fonds	50.000	50.000	100.000
Stichting Clemens	2.500	2.500	
Stichting Kanunnik Salden	2.500	2.500	
overige private subsidies		17.500	5.000
Totaal private middelen - private fondsen	190.000	242.500	215.000
13 Totale bijdragen uit private middelen	203.564	255.000	217.090
14 Totaal eigen inkomsten	342.279	373.500	308.690
Subsidies			
21 Totaal structureel Ministerie OCW	307.597	296.590	296.590
22 Totaal structureel Provincie	137.160	135.000	135.000
23 Totaal structureel Gemeente	164.718	195.158	195.158
24 Totaal structurele subsidies	609.475	626.748	626.748
Fonds Cultuurparticipatie projectsubsidies	6.620	22.500	
Project subsidie provincie		14.735	14.375
Project subsidie gemeente	45.304	15.000	15.000
Project subsidie gemeente/cultuurmakers@maastricht	8.264	8.264	8.264
Overige subsidie Ministerie OCW	65.500	65.500	129.700
Incidentele subsidies EU	550	15.350	
26 Totaal incidentele publieke subsidies	126.239	141.349	167.339
27 Totaal subsidies	735.714	768.097	794.087
TOTALE BATEN	1.077.993	1.141.597	1.102.777

EXPLOITATIEREKENING	2022	Jaarbegroting	2021
Lasten			
1 Beheerslasten materieel	69.494	88.800	76.863
2 Beheerslasten personeel	281.843	299.537	228.058
3 Beheerslasten totaal	351.337	388.337	304.921
4 Activiteitenlasten materieel	516.726	579.341	437.819
5 Activiteitenlasten personeel	334.396	335.035	257.498
6 Activiteitenlasten totaal	851.122	914.376	695.317
TOTALE LASTEN	1.202.459	1.302.713	1.000.238
7 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-124.466	-161.116	102.539
8 Saldo rentebaten / -lasten	-1.316	-	-114
EXPLOITATIERESULTAAT	-125.782	-161.116	102.425
RESULTAATBESTEMMING 2022			
Continuïteitsreserve	-75.000		-
Opdrachten makers en programma	-127.083		71.829
Digitale dangesprekken	-11.200		-2.000
DansWEB	12.500		27.639
Prijzen			15.000
Algemene reserve	75.000		-
Exploitatieresultaat na bestemming	-125.783		102.425

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen uit RJ 640, voor zover deze niet afwijken van de aanwijzingen in het Handboek Verantwoording cultuursubsidies 2021-2024 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

De Stichting Nederlandse Dansdagen heeft voor de periode 2021 - 2024 een structurele subsidie toegezegd gekregen door Ministerie OCW, Provincie Limburg en Gemeente Maastricht.

// Waarderingsgrondslagen voor de balans

Materiële vaste activa De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische aanschafprijs, rekening houdend met de afschrijving en subsidies. De afschrijving geschiedt lineair op basis van de verwachte levensduur. Wanneer in de loop van het jaar is aangeschaft wordt toch voor een heel jaar afgeschreven.

Onderhandenwerk

Dit betreffen materiële en immateriële voorbereidingskosten verminderd met de vooruit ontvangen inkomsten voor producties die in het volgend jaar worden uitgevoerd.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Er is geen sprake van betwiste vorderingen, de meeste debiteuren hebben inmiddels aan hun betalingsverplichting voldaan. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

// Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten en subsidies enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijs. Opbrengsten zijn verantwoord in het jaar waarin de prestaties zijn geleverd, danwel de diensten zijn verricht. Lasten welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

ACTIVA

Materiële activa

	Inventaris en ICT
Aanschafwaarde per 1 januari	36.919
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-24.182
Boekwaarde per 1 januari	12.739
Afschrijvingen	-7.268
Mutaties	-7.268
Aanschafwaarde per 31 december	36.919
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-31.450
Boekwaarde per 31 december	5.469

Vlottende activa

2022

2021

II. Vorderingen

Debiteuren

Debiteuren	1.390	94.561
Totaal debiteuren	1.390	94.561

Te ontvangen subsidies

BankGiroLoterij Fonds / Stichting Doen	70.000	35.000
Gemeente Maastricht	12.583	24.262
Provincie Limburg		14.375
Sint Clemens Stichting	5.000	2.500
Fonds21	150.000	75.000
Kanunnik Salden / Nieuwenhof	5.000	2.500
Prins Bernhard Cultuurfonds	25.000	-
VSBfonds	-	40.000
Totaal te ontvangen subsidie	267.583	193.637

Te vorderen belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	38.778	35.041
Totaal te vorderen belastingen en premies sociale verzekeringen	38.778	35.041

Overige vorderingen

Vooruitbetaalde kosten	1.732	1.635
Nog te ontvangen bedragen	17.010	3.627
Nog te factureren	3.930	8.264
Borgsommen	1.037	1.037
Totaal overige vorderingen	23.709	14.563
Totaal vorderingen	331.460	337.802

III. Liquide middelen

Bank	116.317	120.005
Totaal liquide middelen	116.317	120.005

PASSIVA	2022	2021
EIGEN VERMOGEN		
Saldo Algemene Reserve per 1 januari	83.820	83.820
Uit resultaatbestemming	75.000	-
Saldo Algemene Reserve per 31 december	158.820	83.820
<u>Continuïteitsreserve</u>		
Saldo reserve per 1 januari	75.000	75.000
Uit resultaatbestemming	-75.000	-
Saldo reserve per 31 december	-	75.000
<u>Opdrachten makers en programma</u>		
Saldo reserve per 1 januari	171.829	100.000
Uit resultaatbestemming	-127.083	71.829
Saldo reserve per 31 december	44.746	171.829
<u>Digitale dansgesprekken</u>		
Saldo reserve per 1 januari	11.200	13.200
Uit resultaatbestemming	-11.200	-2.000
Saldo reserve per 31 december	-	11.200
<u>DansWeb</u>		
Saldo reserve per 1 januari	27.639	27.639
Uit resultaatbestemming	12.500	-
Saldo reserve per 31 december	40.139	27.639
<u>Prijzen</u>		
Saldo reserve per 1 januari	15.000	-
Uit resultaatbestemming	-	15.000
Saldo reserve per 31 december	15.000	15.000
Totaal eigen vermogen	258.705	384.488
<u>Kortlopende Schulden</u>		
crediteuren	17.052	28.894
<u>Af te dragen belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Pensioenpremies	14.023	118
Loonheffingen	12.384	12.131
Totaal af te dragen belastingen en premies sociale verzekeringen	26.407	12.249
<u>Overige kortlopende schulden</u>		
Te betalen kosten	27.067	32.085
Te betalen vakantiegeld	17.886	12.827
Vooruitontvangen overig	250	-
Vooruitontvangen subsidies	105.880	-
Totaal overige kortlopende schulden	151.083	44.912
Totaal kortlopende schulden	194.542	86.055

Huur verplichtingen

Stichting de Nederlandse Dansdagen heeft een huurovereenkomst afgesloten voor het kantoor aan de Batterijstraat 48 te Maastricht voor € 1.067,70 per maand inclusief servicekosten. De looptijd van dit contract geldt voor onbepaalde tijd. Opzegtermijn is minimaal 6 maanden.

EIGEN INKOMSTEN	2022	Jaarbegroting	2021
1 Publiekinkomstenbinnenland			
2 Recette	74.893	70.000	51.452
7Totale Publieksinkomsten	74.893	70.000	51.452
8 Sponsorinkomsten	7.906	10.000	975
9 Bijdrage co-productie	15.000	15.000	22.000
Verkoop bijproducten	9.350		4.750
Doorbelasting (on)kosten	5.331		285
Overig	3.326		3.631
10Overige directe inkomsten	18.007	12.500	8.666
11Totaal overige directe inkomsten	40.913	37.500	31.641
12Totaal direct inkomsten	115.806	107.500	83.093
13Indirecte inkomsten	22.909	11.000	8.507
14Private middelen - particulieren	9.964	7.500	2.090
15Private middelen - bedrijven	3.600	5.000	
16 Private fondsen			
Fonds21	75.000	75.000	75.000
VSBfonds			
Prins Bernhard Cultuurfonds	25.000	25.000	
Bank Giro Loterij Fonds	35.000	40.000	35.000
Dioraphte		20.000	
Zabawas		10.000	
Elisabeth Strouven Fonds	50.000	50.000	100.000
Stichting Clemens	2.500	2.500	
Stichting Kanunnik Salden	2.500	2.500	
overige private subsidies		17.500	5.000
12Totaal private middelen - private fondsen	190.000	242.500	215.000
13Totale bijdragen uit private middelen	203.564	255.000	217.090
14Totaal eigen inkomsten	342.279	373.500	308.690
Subsidies			
21Totaal structureel Ministerie OCW	307.597	296.590	296.590
22 Totaal structureel Provincie	137.160	135.000	135.000
23Totaal structureel Gemeente	164.718	195.158	195.158
24 Totaal structurele subsidieis	609.475	626.748	626.748
Fonds Cultuurparticipatie projectsubsidies	6.620	22.500	
Project subsidie provincie		14.735	14.375
Project subsidie gemeente	45.304	15.000	15.000
Project subsidie gemeente/cultuurmakers@maastricht	8.264	8.264	8.264
Overige subsidie Ministerie OCW	65.500	65.500	129.700
Incidentele subsidies EU	550	15.350	
26 Totaal incidentele publieke subsidies	126.239	141.349	167.339
27 Totaal subsidies	735.714	768.097	794.087

LASTEN	2022	Jaarbegroting	2021
1 Beheerslasten materieel			
Huisvesting	13.602	18.000	12.840
Bureaunkosten	45.755	60.550	53.650
Algemene publiciteit	2.868	3.250	2.646
Afschrijvingen	7.268	7.000	7.727
Totaal beheerslasten materieel	69.493	88.800	76.863
2 Beheerslasten personeel			
Algemeen directeur	72.336	74.496	70.278
Zakelijk directeur	72.335	74.496	77.557
Zakelijk assistent & development	51.827	51.731	49.100
Bureaustaf	30.696	29.064	29.104
Fondsenwerving en development	27.768	30.000	5.621
Onkosten personeel onbelast	20.503	20.750	9.610
Uitkeringen verzuimverzekering en UWV	-16.901	-	-29.116
Overig personeel	21.483	14.000	15.903
Totaal beheerslasten personeel	280.047	294.537	228.057
3 Beheerslasten totaal	349.540	383.337	304.920
4 Activiteitenlasten materieel			
Techniek / electronica / huur apparatuur	42.605	58.025	54.220
Transport / reis / verblijfkosten	99.485	64.066	52.079
Locatiekosten - huur ruimten	35.199	15.500	5.341
Horeca	10.783	6.600	8.444
Kapitalisering kosten Theater aan het Vrijthof	76.543	108.500	108.500
Programmakosten	93.713	182.650	76.318
Coproductiebijdragen en kosten van coproductanten	25.000	25.000	20.057
Overige uitvoeringskosten	3.256	9.000	5.023
<i>Totaal activiteitenlasten materieel</i>	<i>386.584</i>	<i>469.341</i>	<i>329.982</i>
Marketing			
Publiciteit	130.141	97.500	95.419
PR		12.500	12.418
<i>Totaal marketing</i>	<i>130.141</i>	<i>110.000</i>	<i>107.837</i>
Totaal activiteitenlasten materieel	516.725	579.341	437.819
5 Activiteitenlasten personeel			
Artistieke staf	97.795	94.211	84.243
uitvoerend personeel	9.142		-
Productie	39.291	41.313	25.036
Techniek	25.935	34.856	14.502
Marketing & Ticketing	97.624	106.822	81.625
Educatie	19.342	12.600	8.774
Festivalcoördinator	45.269	45.253	67.351
Vergoeding ziekte verzuimverzekering	-2.242	-	-36.068
Onkosten ZZP'ers	4.037	5.000	12.035
Totaal activiteitenlasten personeel	336.193	340.055	257.498
Activiteitenlasten totaal	852.918	919.396	695.317
Totale Lasten	1.202.458	1.302.733	1.000.237

3. Inhoudelijk verslag

In 2022 vond de 25^e editie van de Nederlandse Dansdagen plaats in Maastricht, een jubileumeditie die samenviel met het 30-jarig jubileum van Theater aan het Vrijthof. Alle reden dus om het Vrijthof in Maastricht als festivalhart in de schijnwerpers te zetten. Dit gebeurde door de programmering in het theater nóg intensiever als gebruikelijk te maken en door ook aan de andere kant van het plein, het Fotomuseum aan het Vrijthof, in het festival op te nemen met zowel een expositie als een dansvoorstelling. Maar het grote feestelijke gebaar bestond uit het plaatsen van een uiterst sfeervolle spiegelent direct tegenover de ingang van Theater aan het Vrijthof. De Danstent was bedoeld als buitenzaal van het theater, als stadspodium voor de Maastrichtenaren en als een ontmoetingsplek voor iedereen met een hart voor dans.

Het enthousiasme en de nieuwsgierigheid waarmee door het publiek en de artiesten op de Danstent werd gereageerd was overweldigend. De charme van de art deco inrichting werd door iedereen meteen onderkend en de maatvoering was perfect voor een programmering waarin participatie een grote rol speelde. Om flexibel te kunnen inspringen op de veelvormigheid van de programmering, waarin zonder pauzes dansgroepen- en stijlen met totaal verschillende bezoekersgroepen op elkaar volgden, was er geïnvesteerd in hoogwaardig licht en geluid. Dat betaalde zich volop terug: dat de Danstent voor iedereen en van iedereen is, werd zo een organische ervaring. Van salsa, tango en line dancing naar experimentele hiphop battles en een open podium met 17 dansscholen uit de regio Maastricht: de uitgelaten atmosfeer van de Danstent liet Maastricht drie dagen dansen. Het beleidsvoornemen om nieuwe publieksgroepen te bereiken en de dans dicht bij het (lokale) publiek te brengen werd op deze manier met volle overtuiging ingevuld.

Terwijl de Danstent alom de harten stal, bleef natuurlijk ook de uitreiking van de meest prestigieuze prijzen in de Nederlandse Dans tijdens het Nederlandse Dansdagen Gala een hoogtepunt in de festivalbeleving en de media-aandacht. Daaromheen ontplooidde het festival een dicht bestikte waaier aan activiteiten, waarbij nadrukkelijk de samenwerking met partners in Maastricht en daarbuiten werd gezocht. Het geheel van de programmering is zoals altijd gericht op publiek en het volop aanwezige professionele dansveld én de ontmoeting tussen beiden, waarbij de versterking van de positie en impact van dans in de maatschappij een speciale plaats inneemt.

Bij de terugblik op het festival reflecteren we op basis van de driepijlers, actualiteit, terugblik en toekomst, die de basis vormen voor de beleidsperiode 2021 – 2024.

Ronald Wintjens en Martine van Dijk

directie Nederlandse Dansdagen

De Nederlandse Dansdagen streeft naar een grotere diversiteit en inclusiviteit op alle vlakken binnen de organisatie, zo ook binnen het festivalprogramma. Er werd dit jaar veel ruimte geboden aan urban dans, maar ook aan inclusieprojecten, het lokale amteurdansveld en aan raakvlakken met andere disciplines als fotografie (in het Fotomuseum), videokunst (in het voormalige NATO hoofdkwartier in de Cannerberg) en performance kunst (in het Bonnefantenmuseum). Dans is hierbij steeds het zwaartepunt het festival zijn identiteit geeft, vanuit het besef dat dans vele vormen kent.

// Debat van de Nederlandse dans

Het festival werd geopend met het Debat van de Nederlandse Dans, die net als het voorgaande jaar in de Sint Janskerk op het Vrijthof plaatsvond. Hiermee werd de centrale positie van dit plein in het festival meteen onderstreept. Lene Grooten, moderator van het debat kon door de inzet van Mentimeter-technologie, veel meer dan in eerdere edities het geval was, de aanwezigen inhoudelijk betrekken bij het debat. De inhoud van het debat focuste op de brandende kwesties zoals die naar boven waren gekomen in de positiebepaling van het collectieve dansveld voor de komende kunstenplanperiode 2028 -

2028. Deze positiebepaling is een initiatief van de Nederlandse Dansdagen, maar wordt ingevuld door alle actoren in de danssector, voor de gelegenheid verdeeld in een negental sub-sectoren (instellingen in de Basis InfraStructuur en meerjarig gesubsidieerden; projectgesubsidieerden; talentontwikkeling; urban dans; amateurdans; educatie- en participatie; dansvakopleidingen; jeugddans; theaters en festivals). Het Debat was het eerste moment dat alle sub-sectoren samenkwamen om over door hun voorzitters ingebrachte stellingen te spreken. Tussen de themagesprekken door was er ruimte ingebouwd voor een geïnspireerde gastbijdrage van Dalton Jansen, choreograaf en winnaar van de *Prijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht 2021*.

// Staat van de Nederlandse dans

Een speciale festivaltraditie is de Staat van de Nederlandse Dans, een persoonlijke visie door een markante danspersoonlijkheid. Voorheen werd de Staat live uitgesproken tijdens het festival, maar sinds 2020 kent de Staat een digitale vorm, zodat een breder publiek van professionals en algemeen geïnteresseerden in binnen- en buitenland kan worden bereikt. Nu ook de overgang naar een gefilmde versie tot de traditie is gaan behoren, is er ook een stevige groei in de visuele benadering zichtbaar. Dit gold zeker ook voor de Staat van dit jaar, die werd uitgesproken door de choreograaf Alida Dors, die sinds 2020 tevens artistiek leider van Theater Rotterdam is. Alida is de eerste persoon die zowel De Staat van het Theater (live tijdens het Nederlands Theater Festival in Amsterdam) als de Staat van de Nederlandse Dans uitsprak. Dit gaf haar de unieke gelegenheid om haar activistische visie op ontwikkelingen in de podiumkunsten en de relatie met maatschappelijke veranderingen voor de specifieke constellaties van beide disciplines uit te werken. Beide Staten zijn [digitaal te bekijken](#).

// Nederlandse Dansdagen Gala

Het streven naarengroterediversiteit werd onverkort doorgetrokken naar de invulling van het Nederlandse Dansdagen Gala. Een verrassende opening kwam van de Poolse choreograaf die voor Codarts een indringend duet had gemaakt over de maatschappelijke polarisering in zijn eigen land, die echter ook in Nederland steeds voelbaarder wordt. Ook de sneak preview van de voorstelling van Amos Ben-Tal vroeg van het publiek een hogere concentratie dan bij een Gala gebruikelijk is. Het fragment was speciaal voor het Gala geconcipeerd, net als de urban energieboom die Lloyd Marengo aan het publiek voorschotelde. Samen met een fragment uit een jeugddansvoorstelling van Dansgroep AYA, een duet van Conny Janssen en de voor haar doen verrassend lichtvoetige uitsmijter van Ann Van den Broek slaagde het Gala erin om het publiek constant op het verkeerde been te zetten.

Tijdens het Gala worden traditiegetrouw ook de diverse dansprijzen uitgereikt. Naast de VSCD Dansprijzen, de prestigieuze Zwanen, waren dat dit jaar ook voor het eerst de Jonge Zwanen voor de jeugddans, tevens werd ook dit jaar de Gouden Zwaan uitgereikt. Vanwege de introductie van de *Jonge Zwanen* werd de *Prijs van de Nederlandse Dansdagen voor Jong Publiek* afgeschaft. Het prijzengeld voor de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht werd daarentegen opgehoogd naar 25.000 euro, te besteden aan een productie die in 2023 op de Nederlandse Dansdagen in première gaat. De prijs ging naar de veelzijdige danser en choreograaf Simon Bus.

De Zwaan voor Meest indrukwekkende dansproductie werd toegekend aan 'Figures in Extinction 1.0' een briljante en verontrustende voorstelling over het verlies aan biodiversiteit die Crystal Pite en Simon McBurney voor het Nederlands Danstheater 1 gemaakt hebben. De danser Young Gyo Choi van Het Nationale Ballet kreeg de Zwaan voor de Meest indrukwekkende dansprestatie voor zijn rol in '7th Symphonie' van Toer van Schayk. Bij de Jonge Zwanen ging de prijs voor de Meest indrukwekkende dansproductie naar Dalton Jansen en DOX voor de indringende voorstelling 'Birds'. De Jonge Zwaan voor de Meest indrukwekkende dansprestatie ging naar Dietrich Pott voor zijn rol in 'B-Boy XL' van Jolanda Spoel en Lloyd Marengo. Deze laatste hiphop-pionier ontving uit handen van Kristel Baele, voorzitter van de Raad voor Cultuur, de Gouden Zwaan voor zijn grote verdienste voor de Nederlandse dans.

// Filmprogrammering

Mede dankzij het bestaan van het internationaal dans-, film en mediafestival Cinedans heeft het genre van de dansfilm in Nederland een vlucht genomen. De beperkingen tijdens de lockdowns hebben hieraan nog eens een krachtige impuls gegeven. De jarenlange samenwerking tussen de Dansdagen en Cinedans zit daarom niet om brandstof verlegen. Op basis van de vorige edities werd dit jaar geëvalueerd hoe de verschillende formats het beste tot hun recht zouden komen. Op grond hiervan werd het New Dutch Dance Shorts programma prominent in het onlineprogramma opgenomen, met acht zeer diverse films verdeeld over twee blokken, die gedurende het hele festival te zien bleven.

Blok 1 bestond uit Stompen van 155 leden Thomas Bos & Erik Bos, Your love van RY X & Imre en Marne van Opstal, BBys X Ballet Variation van Joseph Simon en Soulscape van Jeannette Groenendaal en de onlangs overleden artistiek leider van Vloeistof Yuri Bongers.

Blok 2 bestond uit Alma van Marinus Groothof & Andrés Marin, Kalin Morrow, Wo man van Judith Knubben, I found you van Marc Vlemmix & Rosan Chinnou, en La Nostra Terra van Thomas Born & Dalton Jansen.

Voor Lumière Cinema werd gekozen voor een selectie van dit programma, waarbij de korte dansfilms als voorfilm bij alle vertoningen in dit populaire filmhuis werden gepresenteerd. Op deze manier werd een veel groter aantal mensen bereikt, die ook naar het online filmprogramma werden doorverwezen. In Lumière was daarnaast een double-bill te zien van twee films van het Nederlands Dans Theater. Mist, van de internationaal gelauwerde choreograaf Damien Jalet, is als film gemaakt, maar is in die hoedanigheid vrijwel alleen online bekeken. Op het grote scherm van Lumière kon pas goed ervaren worden wat een spectaculaire visuele kracht het werk bezit. De film werd gecombineerd met een registratie van de laatste voorstelling die het choreografenkoppel Marne en Imre van Opstal bij het NDT maakte. Baby don't hurt me is veel geprezen en werd door de bijna uitverkochte zaal enthousiast ontvangen. Het is de stijlvolle start van een meerjarige samenwerking met deze Limburgse choreografen die gevolgd zullen worden in hun internationale doorbraak.

Als aanbod voor de jeugd werd Coppelia van Het Nationale Ballet als middagfilm in Lumière vertoond, naar een choreografie van Ted Brandsen en met onder meer Michaele DePrince, Igone de Jongh en Jan Kooijman in de cast.

// Familiezondag

Dezondagtijdens het festival is traditiegetrouw voor families, met programmering voor kinderen van 2 tot 18 jaar. Ook dit jaar was er voor hen een uitgebreid aanbod, met veel mogelijkheden om ook zelf mee te doen.

Open Podium in de Danstent

Nadat in de voorgaande dagen alle soorten en maten van volwassenen zich de Danstent hadden toegeëigend, was het op zondag de beurt aan de kinderen en jongeren. Voorafgegaan door een speciale dansles door topdocente Laura Bernasconi barstte in de ochtend een

vloed aan Maastrichts talent los tijdens een Open Podium waar door maar liefst 17 dansscholen aan deelgenomen werd. Het was een logistiek meesterwerk om alle korte voorstellingen zonder haperingen aan de beurt te laten komen, als een geoliede machine zoals we die van de topgezelschappen bij Meesterwerken kennen. De enige twee onderbrekingen waren om het publiek te verversen, want de toeloop was zo groot dat het publiek moest worden opgeknipt, zodat iedereen zijn eigen kinderen zou kunnen zien.

De Stilte – De Troostprijs (7+)

Meteen na het Open Podium konden de kinderen naar de voorstelling De Troostprijs van De Stilte, een choreografie van Jack Timmerman. De voorstelling werd de volgende dag ook als schoolvoorstelling gespeeld. Het gezelschap staat normaliter nooit in Maastricht en kan daardoor niet terugvallen op een following zoals het die in de rest van het land heeft opgebouwd. In de voorstelling wordt de fixatie op prijzen en winnen kritisch onder de loep genomen, wat een relativiserende knipoog is naar -en voor- een festival dat vanwege zijn prijsuitreikingen bekend staat.

Honey Eavis – Dr. Knus (4+)

In 2021 werd de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Jong Publiek gewonnen door de ervaren hiphop-choreografe Honey Eavis. In haar voorstelling gaat het om de beleving van ruimte en de angsten die hierbij een rol kunnen spelen. Een simpel, maar ingenieus decor fungeert hierbij als motor van de voorstelling, waarbij de kinderen zich de ruimte steeds meer kunnen toe-eigenen, onder andere door het achterlaten van tekeningen op de dansvloer. De analogie met graffiti is hier bewust opgezocht.

Honey Eavis was de choreograaf die in 2022 een ontwikkelplek binnen de Wendbare Werkplaats werd aangeboden. De Wendbare Werkplaats is een samenwerkingsproject tussen The Notorious IBE, Schrit_tmacher en de Nederlandse Dansdagen. Vanuit onze overtuiging dat we met elkaar meer kunnen betekenen dan eenieder afzonderlijk ondersteunen we per jaar een artiest in zijn of haar ontwikkeling. Werkend vanuit de vraag van de artiest realiseerden we een 'pakket op maat' voor de te ondersteunen artiest waarbij de drie partners elkaar qua expertise uitstekend aanvullen. Zodoende was de voorstudie van Dr. Knus te zien op Schrit_tmacher.

Anne-Beth Schuurmans - Stuk is een nieuwe situatie (2+)

Als winnares van de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Jong Publiek in 2020 had Anne-Beth Schuurmans weinig geluk. De première van haar voorstelling Stuk is een nieuwe situatie voor een publiek van 2+, stuitte vorig jaar op een verandering in de regelgeving in de Maastrichtse kinderopvang, waardoor de voorstellingen moesten worden afgelast. En ook dit jaar waren de logistieke complicaties om de productie uit te voeren aanzienlijk.

De voorstelling is gebaseerd op de creativiteit van de kinderen, die wordt getriggerd door de avontuurlijke setting waarin de kinderen worden geplaatst: een deels analoog, deels digitaal landschap, door Anne-Beth beeldrijk aangeduid als "de rommelzolder van de toekomst". In de setting zijn naast de mobiele videoprojecties ook opblaasbare bergen, een gemankeerde stoel, toetsenschermen en fototoestellen te vinden, waar de kinderen naar hartenlust mee kunnen spelen.

De omvang van deze setting maakt het onmogelijk om de deze in een kinderopvang op te bouwen, terwijl de strikte regelgeving het voor de meeste kinderopvangen onmogelijk maakt om naar Kumulus te komen. (Een probleem dat in steden met een meer flexibele regelgeving veel minder en soms zelf helemaal niet speelde.)

// ViewMaster: No Access

Al over meerdere jaren heeft de Nederlandse Dansdagen een zeer gewaardeerde samenwerkingspartner in het Maastrichtse ViewMaster, de organisatie rond Bart van den Boom die zich heeft gespecialiseerd op het presenteren van videokunst in de openbare ruimte. Vaak hebben hun projecten een maatschappelijk geëngageerde inslag, en dit is zeker het geval voor het ambitieuze project dat ViewMaster in 2022 organiseerde.

In het grottenstelsel van de Cannerberg, waar in de koude oorlog een hoofdkwartier van de NAVO was gevestigd, werd nu onder de naam No Access een onvergetelijke tentoonstelling gerealiseerd met 21 video-installaties op het thema van grenzen en vluchtelingen. De schrijnende problematiek werkte door de combinatie van de evocatieve videokunst en de ontmenselijke, en ook letterlijk kille omgeving diep op de bezoekers in. No Access werd met recht door de NRC genoemd als een van de vijf beste tentoonstellingen van het jaar.

Aan het verzoek aan het festival om met dans aan de tentoonstelling bij te dragen, was in het licht van deze loodzware constellatie niet eenvoudig te voldoen. De invulling waarvoor uiteindelijk werd gekozen was om drie choreografen te vragen zich drie uur lang in de koude grotten tot het tentoongestelde werk te verhouden. Net als de gewone bezoekers, met dit verschil dat zij de impact die het werk op hen uitoefent via hun dansende lichamen zichtbaar maken. Twee van de choreografen, Roshanak Morrowatian en Mohamed Yusuf Boss hebben zelf een vluchtelingenverleden, de derde, de Japanner Kenzo Kusuda, is wereldwijd befaamd om de sensibiliteit waarmee hij in het moment improviseert. Geconfronteerd met de uitdaging die No Access voor het drietal betekende, ook emotioneel gezien, was het belangrijk om op deze ervaring terug te kunnen vallen.

// Urban Paradox

De Nederlandse Dansdagen wil de ontwikkeling stimuleren van belangwekkende en vernieuwende dansvormen, en makers hiervan ondersteunen op hun weg van niche naar mainstream. Het is de weg die een deel van de urban dance is gegaan, die in een proces dat in de negentiger jaren langzaam begonnen is nu volop is doorgedrongen tot de theater- en danspodia in Nederland. Hier ontwikkelt de mateloos populaire kunstvorm, die decennialang alleen floreerde in uiteenlopende battle-formats, zich in allerlei richtingen en crossovers met hedendaagse dans, en zelfs klassiek ballet. Maar terwijl men zich hiervoor met de finesses en wetten van het theater vertrouwd maakt, zijn er buiten het theater ook ontwikkelpaden te ontdekken. Deels liggen die in de nieuwste ontwikkelingen bij het battlen, deels in het visionaire gebied van onontgonnen mogelijkheden. De Nederlandse Dansdagen besteedt hier op verschillende manieren aandacht aan.

Open Your Mind X The Notorious IBE X Nederlandse Dansdagen

Slechts weinig kilometers van Maastricht vandaan, in Heerlen, vindt een van de belangrijkste urban dansfestivals van Nederland plaats: The Notorious IBE. Het is dan ook niet meer dan logisch dat er voor verschillende projecten wordt samengewerkt, zoals bij de fototentoonstelling Opening Space. Een andere samenwerking is in een driehoek met het Eindhovense festival Open Your Mind, dat zich concentreert op de zogenaamd experimental stroming in hiphop, waar het avontuur en het plezier in improvisatie centraal staat. In 2022 kreeg alweer de derde editie van de gezamenlijke battle gestalte, nu in de Danstent, die hiervoor geschapen bleek. In deze battle vallen alle grenzen weg en dragen de drie "bloedgroepen" bij aan een spannende mix die elke keer weer anders uitpakt. De anarchistische vrijheid die de deelnemers en de organisatoren delen zorgde ook dit jaar weer voor een unieke atmosfeer. Een vast onderdeel van de battle is dat de winnaar van de Kunstbende haar solo uitvoert. In 2022 was dit Farah Nieuwburg uit Utrecht. De winnares van de Open Your Mind battle zelf was de Siciliaanse danseres Ambra, die haar Oekraïense tegenstreefster in de finale nipt voorbleef. Als deel van de prijs danste zij de volgende dag in De Bijenkorf een solo.

Rondetafelgesprek: Urban Paradox

Met de twee bovengenoemde partners wordt ook samengewerkt bij het organiseren van het inhoudelijke gesprek over de kansen, problemen en hete hangijzers in de urban dans. Bijzonder is dat dit gesprek niet over maar door de urban makers gevoerd wordt, waardoor zich een volledig andere dynamiek ontwikkelt. Met een dansvorm die zich zo snel ontwikkelt dat er allang niet meer in de enkelvorm over kan worden gesproken, zijn de misverstanden en paradoxen voorgeprogrammeerd. Juist door het feit dat de Nederlandse Dansdagen de dans in zijn volle breedte aan bod wil laten komen is dit de perfecte context om deze stormachtige ontwikkelingen binnen de complexiteiten van het totale plaatje te bespreken.

Nieuwe vormen: Amenti's Elemental Exchange en Dalton Jansen's Birds Een indicatie van de wijze waarop urban dans zich over de volle breedte ontwikkelt, is het aantal parels van hoge kwaliteit die de piramides aan talentontwikkeling doen ontstaan. Op het festival waren hiervan twee perfecte voorbeelden te aanschouwen. Het programma in de Danstent opende met het fabuleuze Elemental Exchange, een hybride tussen een experimentele hiphop battle en een intieme jamsessie van dansers die elkaar door en door kennen. Deze vertrouwde én de laconieke

omgang met het battle element, die meer een structuur geeft dan dat er een wedstrijd is, zorgen voor een nieuwe ervaring, voor de dansers en ook voor het publiek.

Op een heel andere manier doorbrak Dalton Jansen een grens met zijn autobiografisch geïnspireerde voorstelling *Birds*, over de confrontatie met de harde kant van de jeugdzorg, waarvan de urgentie in elk detail zichtbaar was. In deze productie van DOX kwam alles samen: sterke teksten die intrinsiek verweven waren met de claustrofobische en soms explosieve dans, decor en muziek die dramaturgisch geladen waren, en na elke voorstelling een nagesprek met catharsis werking. Het kwam dan ook voor niemand als een verrassing dat de voorstelling zowel voor de Jonge Zwaan als voor de Gouden Krekel genomineerd werd, net als *Jefta Tanate* voor de Jonge Zwaan voor de meest indrukwekkende dansprestatie.

// **Evangelos Biskas - In Between**

De Nederlandse Dansdagen hebben een naam hoog te houden wanneer het gaat om het presenteren van kleine parels die in het drukke danseizoen ondergesneeuwd zijn geraakt. Een goed voorbeeld is de solo *In Between* van Evangelos Biskas, die gebaseerd is op het dagboek van zijn dromen dat hij al jarenlang bijhoudt. Hij ontleent er de stemmingen en intenties aan om zijn intuïtieve benadering van dans te sturen en vorm te geven. Het absurde en irrationele karakter van zijn dromen is zijn kompas.

In *In Between* deelt Evangelos Biskas zijn bizarre isolaties, ongecontroleerde losheid en organische flow in totale onbevangenheid en nonchalance met zijn publiek. Alle facetten van zijn werk zijn direct verbonden met aanwezigheid en het proces van expressieve vrijheid. De aard van het menselijk lichaam vormt het hart van zijn creaties die ruimte willen maken voor zijn aanpassingsvermogen, zijn intuïtie en zijn kwetsbaarheid. Zijn lichaam sluit direct aan op alles wat zich in zijn binnenste of in zijn omgeving lijkt af te spelen. Hoe hij dat doet blijft -ook voor hemzelf- onvoorspelbaar en verrassend. Gebrek aan houvast zet hij om in melancholie, humor en understatement, wat door een volle Bovenzaal op waarde werd geschat.

// **Susanne Marx – Steffa**

Choreografe Susanne Marx maakte in 1989 een documentaire over Steffa Wine, de Nederlandse danseres en balletpedagoge die voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog furore maakte als flamencodanseres. De voorstelling, *STEFFA* is een re-enactment van haar controversiële voorstellingen die tijdens de oorlog in de stadsschouwburgen plaatsvonden. Flamenco-ster Manuel Liñán kruipt in de huid van Steffa Wine en danst haar worsteling met haar verleden en eerzucht, gespiegeld aan zijn eigen zoektocht als mannelijke danser in de conservatieve flamencowereld.

Twee enerverende uiteenlopende levens kruisen elkaar imaginair in deze caleidoscopische voorstelling in een decor van bijzonder archiefmateriaal in een originele soundscape van Kirsten Schötteldreier en Salvador Breed met live flamencozang en -gitaar van María Marín en Francisco Vinuesa. Voor Manuel Liñán, een virtuoze flamencodanser en choreograaf die internationaal furore maakt met zijn prikkelende gender-overstijgende shows en in 2018 de Nationale Dansprijs van Spanje ontving, vergde het optreden in het kleinschalige AINSI het nodige aanpassingsvermogen. Het is een voorstelling die eigenlijk een groter formaat zaal nodig heeft, dat echter in Maastricht niet voorhanden is. De zeer enthousiaste reacties van het publiek bewezen echter dat de voorstelling ook in een intieme setting zijn werking blijft behouden. De voorstelling bekrachtigde de warme samenwerking tussen de Flamenco Biënnale en de Nederlandse Dansdagen.

// Jordy Dik/Compagnie 21 - Jij en ik en alle anderen

Met zijn Compagnie 21 geeft Jordy Dik, dit jaar genomineerd voor de Innovatieprijs van de *Nederlandse Dansdagen Maastricht*, een nieuwe impuls aan de inclusiedans in de Nederlandse dans. Zijn choreografisch werk gaat over (het hervinden van) menselijkheid en de poëtische invulling van 'de ontmoeting': met de ander, de wereld en daarmee juist met onszelf. Jij en ik en alle anderen gaat over twee mensen die samen de wereld willen ontdekken. Het is een intiem duet van twee zeer bijzondere performers die, conform de filosofie van Compagnie 21, 'daar anders niet vanzelfsprekend (samen) zouden staan'. Het duet laat zien dat mensen altijd zullen

verschillen, net zoals zij altijd zullen overeenkomen, en die boodschap komt aan. De authenticiteit van de performers en de liefdevolle manier waarop Jordy het nagesprek aangaat, maken grote indruk op het publiek. De twee optredens zijn voor velen een eyeopener.

// Danswandeling Jelena Kostic

Tijdens de coronapandemie herontdekte Nederland de waarde van het wandelen in eigen omgeving. Wat choreografe Jelena Kostić hierbij opviel, is hoezeer we in een wereld waarin we omringd worden door prikkels onze zintuigen vaak afsluiten. In haar danswandelingsproject *Blind Spot* wil zij zichtbaar en voelbaar maken wat zich voor onze ogen bevindt en ons zo de ogen openen voor een ander deel van de stad waarin we leven. Het project werd de eerste maal in haar woonplaats Tilburg gerealiseerd. Op verzoek van de Nederlandse Dansdagen creëerde zij een nieuwe editie voor de stad Maastricht. Met een danstaal die sterk beïnvloed wordt door freerunning en de rauwe industriële omgeving van het Sphinxkwartier, toont Jelena de stad vanuit een nieuw perspectief.

Voor de research voor de wandeling werd nauw samengewerkt met Bureau Europa, die het project vervolgens ook opnam in het aanbod met alternatieve wandelingen van hun tentoonstelling *Reisbureau Europa*. Het project van Jelena Kostić paste perfect in dit concept, en dit werd onderstreept door de zorgvuldig vormgegeven brochure met achtergrondinformatie over dit onbekende gedeelte van Maastricht, die bij een echt reisbureau niet zou misstaan. Andere partners in Maastricht waren de Blanche Dael Branderij, waar de route telkens begon, en Maastricht Marketing die de route dankbaar omarmde voor de avontuurlijk ingestelde bezoekers van Maastricht.

// De Bijenkorf als Het Creatieve Huis

De Bijenkorf Maastricht veranderde van 29 september tot en met 2 oktober in Het Creatieve Huis. Dit culturele festival zette de winkel een weekend lang in het teken van kunst, muziek, dans, gastronomie en grassroots initiatieven. En op een onwaarschijnlijk laat moment werd ook de Nederlandse Dansdagen benaderd om aan het evenement deel te nemen. Ondanks deze heikele timing wordt hier graag op ingegaan, want het festival hecht veel waarde aan de samenwerking met partners in de stad en begroet dat De Bijenkorf met Het Creatieve Huis de cultuur omarmt.

Zo waren er op zondag 2 oktober een drietal performances in de Bijenkorf te zien.

Voor de huppelchoreografie *And the city was a dream on the pulse of your feet* van Andreas Hannes werd een van de groepen die vanuit een plek in de stad naar het Vrijthof huppelt omgeleid naar -en door- De Bijenkorf. Het is een interventie als een lentebries.

Een tweede interventie maakte deel uit van de prijs die de dag daarvoor werd uitgereikt aan de winnaar van de Experimental battle in de Danstent. De battle werd gewonnen door de Siciliaanse danseres Ambra, en bestond uit de uitnodiging om (tegen betaling uiteraard) een solo in De Bijenkorf te dansen. Experimental is een stijl die leeft van het improviseren in het moment en het winkelend publiek in De Bijenkorf kreeg er een voorbeeld op hoog niveau van voorgeschoteld.

Dit laatste is ook van toepassing op de laatste, en langst gestrekte interventie door choreograaf en meesterimprovisator Kenzo Kusuda, die zich van 13.00 tot 17.00 door het dagelijks leven in De Bijenkorf liet improviseren. Voor Kenzo kon het contrast niet groter zijn. Een dag ervoor had hij drie uur lang geïmproviseerd in de grotten van de Cannerberg, tijdens de tentoonstelling No Access. Na de tragedies in de vluchtelingenkampen vormt de luxe en het comfort van De Bijenkorf het absolute tegendeel. Of toch niet? Met dezelfde menselijke empathie benadert Kenzo het winkelende publiek én het personeel van De Bijenkorf, die net als de vluchtelingen worstelen met het streven naar geluk en de weerbaarheid van de menselijke conditie. Het is precies daar waar Kenzo hen met zijn danspoëzie een zetje in de rug wil geven.

// Nederlandse Dansdagen op televisie en radio (1)

Op Pad met Redo

Sinds een aantal jaren wordt het festivaljournaal van de Nederlandse Dansdagen opgetrokken rond de omzwervingen van de charismatische danser Redouan Ait Chitt. Samen met zijn vaste cameraman Gijs Mortier bezoekt hij een bonte lijst van dansers en choreografen die op het festival staan of tijdens het festival voor een prijs zijn genomineerd. Een grote rol is weggelegd voor de stad Maastricht, zodat ook een bezoekje aan de burgemeester een jaarlijkse traditie is geworden. De dagelijkse afleveringen duren 8 minuten en bij deze jubileumeditie werd voor de eerste keer geëxperimenteerd met een extra lange eerste uitzending waarin het festival in zijn geheel wordt geïntroduceerd. Het humorvolle Op Pad met Redo heeft via YouTube en de sociale media een groot bereik opgebouwd. Dit jaar werd dit nog eens vergroot met de uitzending op L1, die meerdere malen per dag herhaald wordt.

Cultuurcafé

De Danstent op het Vrijthof ontsnapte niet aan de aandacht van de regionale omroep L1, die meteen verzocht om hun programma Cultuurcafé live vanuit de tent te presenteren. Tijdens deze uitzending werden festivaldirecteur Ronald Wintjens en de choreografen Conny Janssen, Lloyd Marengo, Dalton Jansen en Jordy Dik geïnterviewd, alsmede William Barteld, de man achter Dansen in het park, als vertegenwoordiger van de Maastrichtse dansorganisaties die hun activiteiten tijdens het festival in de spotlight van de Danstent konden plaatsen.

// dansMuseum en ronde tafel Archivering

Vooreenjubilerendfestival is verleiding groot om terug te kijken op de eigen geschiedenis. De Nederlandse Dansdagen konden deze verleiding weerstaan en richten in plaats daarvan op de betekenis van archivering van de dansgeschiedenis als zodanig. In samenwerking met het gedreven Podiumkunst.net werd een ronde tafel georganiseerd waar de verschillende facetten én knelpunten van het archiveren aan de orde werden gesteld.

Toch bleef de eigen geschiedenis niet onaangeroerd. Stephen Shropshire en Morgana Braga inventariseerden de programma's van alle 25 eerdere edities van de Nederlandse Dansdagen. Gezien de taakstelling van het festival wordt hiermee ook een bijzonder overzicht gegeven van wat er in deze 25 jaar aan de hand was, welke namen eruit sprongen, wie in elke tijd voor welke keuzes bij het programma en de prijzen verantwoordelijk waren, etc. Hiermee werd niet bedoeld op een presentabele editie van het dansMuseum, maar gewerkt aan een stevig fundament voor verdere archivering.

// Meesterwerken in het teken van jubilerende grootmeesters

Indit specialejaar warenhetnietalleendeNederlandse Dansdagenen Theater aan het Vrijthof die hun jubilea vierden. Het programma Meesterwerken was een eerbetoon aan de choreografen die sinds decennia een onuitwisbare impact op de Nederlandse dans hebben. In het programma stond "Two pieces for HET" van Hans van Manen die 90 jaar werd, het Zwaan-winnende "Gods and Dogs" van Jiri Kylián die 75 werd, een fragment uit "Storm" van het choreografenpaar LeineRoebana dat zijn 30-jarig bestaan vierde, en "Harbour me" van Sidi Larbi en "Rossini Cards" van Mauro Bigonzetti als bijdrage vanuit Introdans, dat dit jaar afscheid nam van zijn oprichter Ton Wiggers.

// Föld

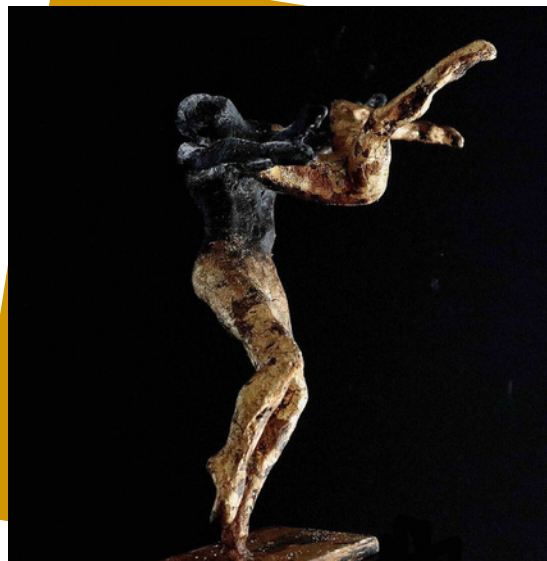
Krisztina de Châtel is een van de iconen van de Nederlandse dans en misschien wel de meest iconische van haar voorstellingen is Föld, het Hongaarse woord voor aarde. Deze voorstelling uit 1985 is door generaties van dansliefhebbers bewonderd en wordt daarbij vaak genoeg als meest indrukwekkende dansvoorstelling ooit gememoreerd. In 2022 ging de voorstelling opnieuw op tournee, ditmaal met een volledig mannelijke bezetting, en de mogelijkheid bestaat dat dit voor het Nederlandse publiek de laatste keer was dat zij het meesterwerk konden zien. Overal in het land stroomt het publiek massaal toe.

De Nederlandse Dansdagen hebben de eer de dernière van de tournee te presenteren, en daardoor misschien wel de allerlaatste drie voorstellingen – hoewel dit met Föld altijd een gewaagde veronderstelling is. Mocht het zo zijn, dan was de entourage er een die een dergelijke status waardig was. De prachtige locatie van Opera Zuid, een oude kerk met rondom grote glas-in-lood raampartijen, en met het publiek rondom de aarden cirkel, leek voor het rituele stuk gemaakt te zijn. Ook de hypnotiserende, en soms bijna spirituele muziek van Piliip Glass kwam volledig tot zijn recht in het voor operarepetities geoptimaliseerde klankbeeld. Bijzonder was dat de dernière-bloemen aan Krisztina de Châtel konden worden aangeboden door Robert Salden, een van de dansers uit de originele cast van 1985, die in Maastricht woonachtig is.

// Wil van der Laan – expositie Dans

Tijdens de Nederlandse Dansdagen was in de foyer op de eerste verdieping van Theater aan het Vrijthof de bijzondere expositie 'DANS' van de Maastrichtse kunstenaar Wil van der Laan te zien. Het is een groot opgezette overzichtstentoonstelling van de beelden en schilderijen die vanuit zijn liefde voor en inspiratie door dans is ontstaan. Na de vroege werken die met name door flamenco geïnspireerd waren, blijkt de energie en vitaliteit van de moderne dans voor hem een ware schatkamer. Speciaal ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van De Nederlandse Dansdagen heeft Wil van der Laan een "jubileumbronsje" ontworpen. Hij noemt haar ETOILE DANSANTE.

// Nederlandse Dansdagen op televisie en radio (2)

NTR: 25 jaar Nederlandse Dansdagen

Het NTR programma 25 jaar Nederlandse Dansdagen was dit jaar gewijd deze bijzondere jubileumeditie. De presentatie was in handen van Jan Kooijman en de danser/presentator die als het gezicht van de Dansdagen kan gelden, Redouan Ait Chitt. In het programma werd stil gestaan bij de geschiedenis van het festival, maar ook ruim de tijd genomen voor interviews van een drietal choreografen die de breedte van de Nederlandse Dans vertegenwoordigden: Marta Reig Torres (met dansers van de Junior Company van Het Nationale Ballet), Remy Tilburg, als een van de prijswinnaars van de Rotterdam International Duet Choreography Competition, en de Gouden Zwaan winnaar van dit jaar: Lloyd Marengo. De opnames van hun werk vonden plaats in de prachtige Sint Janskerk op het Vrijthof. Het tv-programma werd uitgezonden op zondag 9 oktober om 17.15 uur op NPO 2.

Podium Dans

Ook het NTR-programma Podium Dans is al jarenlang partner van de Nederlandse Dansdagen. De serie met interviewportretten van toonaangevende choreografen in de Nederlandse Dans groeit uit tot een indrukwekkend archief dat inmiddels al bestaat uit tientallen afleveringen. Ieder jaar wordt tijdens het festival een deel van de foyer ingeruimd voor een Podium Dans bioscoop waar een selectie van de portretten getoond wordt. Voor dit jubileumjaar waren dit Jiří Kylián, Hans van Manen, Krisztina de Châtel en Alida Dors.

Zowel de afleveringen van 25 jaar Nederlandse Dansdagen als Podium Dans zijn ook [online te bekijken](#).

// Boekpresentatie Fransien van der Putt en Wies Bloemen

Boekhandel deDominicanen, een vande mooiste in Nederland, is tijdens de Nederlandse Dansdagen het podium voor de presentaties van bijzondere nieuwe boeken die op wat voor manier dan ook de (Nederlandse) dans als onderwerp hebben. Een speciale plek is hierbij weggelegd voor de serie de Nieuwe Toneelbibliotheek, of om meer precies te zijn de dansante pendant daarvan: de Nieuwe Dansbibliotheek. Deze brengt notaties, secundaire teksten en vertalingen uit in handzame boekjes, om een beter inzicht te geven in de praktijk van dans en choreografie in Nederland en Vlaanderen.

Vorig jaar werd hierin de tweede uitgave gepresenteerd, gewijd aan Anne-Beth Schuurmans en dans voor de allerkleinsten. Bij deze uitgave was Fransien van der Putt als schrijfster betrokken, en in 2022 is er een nieuw boekje van haar hand in de serie Gesprekken met Makers. Deze uitgave betreft een lang kunstenaars-interview met choreograaf Wies Bloemen, oprichtster van Danstheater Aya.

// Opening Space in het Fotomuseum

OpeningSpace is een tentoonstelling van de choreograaf en curator Stephen Shropshire en fotograaf, illustrator en regisseur Daan Brand. Hun onderzoek richt zich op de relatie tussen beweging en ruimte. Wat als ruimte meer zou zijn dan slechts het canvas van beweging en zelf als actie en beweging zou worden gezien? De tentoonstelling, te zien in het Fotomuseum aan het Vrijthof, verkent die mogelijkheid via fotografie en film, en stelt de verwachtingen op de proef over hoe ruimte, via beweging, wordt onthuld. De tentoonstelling maakt deel uit van een driedelig project dat werd gerealiseerd door drie dansfestivals in Stedelijke cultuurregio Zuid: Schrit_tmacher just dance!, The Notorious IBE en de Nederlandse Dansdagen, als onderdeel van Proeftuin Dans: Right Now!

In de tentoonstelling vond driemaal per dag de voorstelling The Melting Body van de jonge choreografe Anne-May de Lijser plaats. Deze voorstelling werd in de Corona-tijd gemaakt en is in verschillende vormen getoond in studio's en theaters en in de publieke ruimte door heel Nederland. Twee dansers bewegen extreem langzaam in een verstrengelde omarming, als één transformerende vorm die bedoeld is om de toeschouwer te raken en de zintuigen te openen voor de intieme subtiliteit van beweging. Het duet is een doorlopend onderzoek naar hoe we kunnen vertragen, verzachten, verbinden en versmelten in de macro- en microkosmos van onszelf, elkaar en de wereld om ons heen.

// Innovatieprijzen

De toekomst manifesteert zich op de Nederlandse Dansdagen meteen al in de eigen innovatieprijzen: *de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht* en *de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Jong Publiek*. Bij deze prijzen wordt de door het veld aangedragen genomineerden gevraagd om een innovatief idee voor een nieuwe productie of een nieuw onderzoek te pitchen. Beide innovatieprijzen waren tot 2021 gedoteerd met 10.000 euro. Bij de prijsuitreiking van 2021 gebeurde echter iets onverwachts. Winnaar Dalton Jansen weigerde namelijk om als zodanig te worden gehuldigd en daarmee zijn twee medegenomineerde collega's als verliezers achter te laten. In plaats daarvan verdeelde hij het prijsgeld in drie gelijke delen. Ad rem reageerde de burgemeester van Maastricht, die de prijs net had uitgereikt, met een spontane verhoging van het prijsgeld naar 15.000 euro, zodat de drie winnaars een substantieel prijsgeld bleven houden.

Een andere verandering is dat er door de introductie van de Jonge Zwanen voor de jeugddans de noodzaak van de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Jong Publiek komt te vervallen. Het daardoor vrijgevallen prijsgeld wordt toegevoegd aan het prijsgeld van de Innovatieprijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht, dat hierdoor vanaf 2022 dus 25.000 euro bedraagt.

De eerste prijs in zijn nieuwe vorm werd toegekend aan de veelzijdige performer Simon Bus, in hiphop battles bekend onder de bijnaam Statue, die in 2021 ook als choreograaf op het festival aanwezig was en in 2022 een van de makers van de Virtual Residencies is. Uitgangspunt voor zijn plan is de inspiratie die jonge makers bij gelijkgestemde makers op het internet opdoen. Een toevallige ontmoeting op een festival of dance battle daargelaten, blijft deze inspiratie altijd virtueel. In Simon's plan komt een aantal van deze inspiratiebronnen naar Maastricht, om daar een periode met elkaar door te brengen en zo In Real Life hun inspiratie naar een hoger niveau te tillen. Vandaar de werktitel van het project: *IRL > URL*.

De prijswinnaar van 2021 werden geacht op de 2022 editie hun onderzoek of productie met het festivalpubliek te delen. Voor Dalton Jansen, die met het prijsgeld een vooronderzoek voor zijn nieuwe productie over rastahaar als identiteitsvehikel had gefinancierd, bleek het logistiek en inhoudelijk te moeilijk om deze presentatie te combineren met zijn emotioneel geladen voorstelling *Birds*, die ook op het festival te zien is. In plaats van het forceren van deze ongemakkelijke spagaat werd daarom gekozen voor een presentatie van een eerste fase van de nieuwe productie in het festival van 2023. De première van deze voorstelling is voor 2024 voorzien.

Ook Astrid Boons, een andere prijswinnaar, benutte haar prijsgeld voor een vooronderzoek, in haar geval voor haar productie van 2023. De *Spatial Studies* vertrekken vanuit de vraag: Hoe gaan we als mens om met een wereld die in een constante technologische transformatie verkeert? In een wereld die steeds meer verbonden is via digitale media? Hoe moeten we ons aanpassen aan een constant veranderende omgeving die steeds verder van ons

lijkt te staan? Boons reflecteert vanuit het lichaam en onderzoekt wat voor sporen deze technologische omgeving in ons lichaam achterlaat en zo ons innerlijke zijn en identiteit beïnvloedt. Zij presenteerde het onderzoek in de befaamde Cupola van het Bonnefantenmuseum, temidden van de schilderijen van Rik Meijers. Niet alleen de visuele impact van de ruimte, maar ook de akoestische kwaliteit van de architectuur waren een bron van inspiratie voor de choreografe en haar eveneens aanwezige componist Miguelángel Clerc Parada. Gedurende drie timeslots per dag werd hun werkproces voor het publiek geopend. Na afloop van elke presentatie was er ruimte om met publiek door te praten over wat het onderzoek inhoudt en hoe zij de presentatie hebben ervaren. Het bleek voor beide zijden een uiterst vruchtbare uitwisseling.

Het ticket voor Spatial Studies gaf tevens toegang tot de tentoonstelling van de Indonesische performance kunstenaar Melati Suryodarmo, als elfde winnaar van de Bonnefanten Award for Contemporary Art (BACA). De tentoonstelling *I am a Ghost in My Own House* is Suryodarmo's eerste grote solotentoonstelling in Europa en Nederland. Er vond een inspirerende ontmoeting plaats tussen Suryodarmo, Boons en Clerc en de laatsten waren ook aanwezig bij een van de performances die zij in het kader van de tentoonstelling uitvoerde. Als een soort toegift of officieuze afsluiting van de Nederlandse Dansdagen werd op 7 oktober de performance *Sweet Dreams Sweet* herhaald in het kader van het Free Friday programma. De performance werd uitgevoerd door 17 Maastrichtse vrouwen.

De derde winnares van de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht is de Rotterdamse choreografe Joop Oonk, artistiek leider van het inclusieve dansgezelschap Misiconi. Oonk gebruikte het prijsgeld als de start van de fondsenwerving voor een volledige nieuwe productie, getiteld *Tides*. Deze installatie performance gaat over hoe we als mens overrompeld kunnen worden door schoonheid die groter is dan onszelf. Hoe staan wij als mens in contact met onze innerlijke zelf en de natuur om ons heen en welke emoties kan die verbinding met de natuur bij ons opwekken? Het immersieve karakter van de voorstelling wordt versterkt door de sferische muziek die live gespeeld werd door de multi-instrumentalist Soheil Shayesteh. *Tides* ging op de Nederlandse Dansdagen in première en werd drie keer gespeeld.

// Virtual Residencies

Het project Virtual Residencies werd in 2018 door de Nederlandse Dansdagen geïnitieerd als een onderzoek naar co-creatie op afstand, waarbij de makers gebruik maken van digitale media. Onderzocht werd welke problemen zich hierbij voordeden, en welke nieuwe kansen erdoor werden ontsloten. In 2020 werd het project in reactie op de Coronacrisis omgevormd. De geselecteerde makers kregen een opdracht die met opzet breed geformuleerd was: iets te creëren voor een digitaal platform. Zo hielden zij de artistieke vrijheid om hun eigen urgenties te volgen en out-of-the-box te werken.

Voor Virtual Residencies wordt samengewerkt met drie organisaties die gezamenlijk een groot deel van de talentontwikkeling in de dans omspannen: Moving Futures (een samenwerkingsverband van Dansateliers Rotterdam, DansBrabant, ICK Artist Space, De Nieuwe Oost en Random Collision), Korzo (in samenwerking met Nederlands Dans Theater) en PLAN Talentontwikkeling Brabant (een samenwerking tussen HZT, Circolo, Theater De Nieuwe Vorst, DansBrabant, United Cowboys, Parktheater, Theaterfestival Boulevard, Artemis, Festival Cement, Podium Bloos en Corpo Máquina als externe partner). Elk van deze drie organisaties stelt voor de nieuwe editie een maker voor. Deze makers zijn doorgaans verbonden aan een producent, die dan voor deze specifieke editie bij het project aansluit.

In 2022 waren de Virtual Residency makers:

Sarada Sarita Als professioneel danseres en performer heeft Sarita een brede ervaring in verschillende podiumkunstdisciplines en dansstijlen, met een sterke passie voor en specialisatie in Waacking en Voguing. Met haar laatste onderzoek naar Voguing Q4: Quantified won Sarita de BNG Bank Dansprijs 2019. Voor haar onderzoek naar Waacking ondernam zij een reis naar Zuid-Amerika en de Verenigde Staten. Deze ervaringen waren bedoeld om te leiden tot de première van de Waacking theatervoorstelling The Quintessentials- Q5 in 2021, maar de Covid pandemie besliste anders. In plaats daarvan richtte Sarita zich op een serie videofilms die via platforms als Netflix kan worden verspreid. Dit streven vergt onderzoek op allerlei aspecten en niveaus, waarvoor haar Virtual Residency een perfect kader vormt. Deze residentie concentreerde zich de speciale vormgeving van de animatiefilms waarmee de vijf afleveringen van de serie beginnen. Productioneel, financieel en artistiek zijn hier heel andere facetten bij in het spel vergeleken met het maken van een reguliere dansvoorstelling. Sarita's Virtual Residentie werd geproduceerd door Korzo.

Constantin Trommlitz

Constantin Trommlitz heeft een achtergrond in breaking en werkt op dit moment als kunstenaar verdeeld over twee gebieden – film en dans. Deze twee interesses situeren hem als maker ergens in het niemandsland tussen multimediakunstenaar, choreograaf en filmmaker, altijd met de lust tot experimenteren met een onconventionele mix tussen de disciplines.

Trommlitz' Virtual Residency vertrok in eerste instantie vanuit een technische vraagstelling rond de toepassing van een bepaald type lenzen. Deze werd verlaten ten gunste van een onderzoek naar intimiteit als beeldkwaliteit en het gebruik van projecties, zowel in een live-voorstelling als binnen een film (wat dan voor de kijker neerkomt op projectie in projectie). Zijn Virtual Residency werd door hemzelf geproduceerd, met artistieke begeleiding vanuit Moving Futures en facilitaire ondersteuning van Korzo, waar hij tot 2024 als artist in residence aan verbonden is.

Simon Bus

Simon Bus rondt in 2012 de studie 'visuele communicatie' af aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Maastricht. Sinds 2002 neemt hij nationaal en internationaal deel aan allerlei battles en zijn B-boy naam Statue verradt dat zijn 'gevoel voor beeld' ook in de breakdance scene is doorgedrongen. Simon wordt vanaf 2017 ondersteund vanuit ThinX/Parktheater in Eindhoven en werkt vanaf die tijd samen met Corpo Máquina Society in Tilburg, met wie hij in 2019 en 2020 een door het Fonds Podiumkunsten ondersteund Nieuwe Makers-traject doorliep. Sinds 2021 wordt Simon ook ondersteund vanuit PLAN Brabant. Bij zijn Virtual Residency fungeert het Parktheater als ondersteunend producent,

In deze Virtual Residency experimenteert Simon samen met Roy Overdijk van The Ruggeds met de vele specifieke mogelijkheden van een 360 graden camera. Oorspronkelijk is het idee dat de camera een levensechte visuele nabootsing is van wat een danser ziet tijdens het dansen van een duet. Gaandeweg het onderzoek verschuift de focus echter naar de onverwachte beelden die worden gecreëerd wanneer de camera tussen de dansers wordt geplaatst. Het alziende oog van de camera ontpopt zich daarbij niet alleen tot een zegen: het dwingt tot het bouwen van een speciale ruimte en legt specifieke beperkingen op aan het bewegingsvocabulaire, als een medium op zich.

Bij de Virtual Residencies gaat het om het experimenteren en om het delen van de bevindingen, zodat het digitale platform op steeds meer en steeds betere manieren benut kan worden. Om deze kennisdeling gestalte te geven werd dit jaar voor het eerst tegelijkertijd met de digitale première

ook een live-première georganiseerd. In de sfeervolle locatie van De Ruimte, een trendy filiaal van de SNS Bank in het Sphinx-gebouw, werden de drie films vertoond, waarna Lisa Reinheimer, artistiek leider van Dans Brabant, in gesprek ging met de drie makers. De belangstelling bleek zeer groot. In de daaropvolgende dagen vonden via het digitale podium van de Nederlandse Dansdagen ook individuele gesprekken met de makers plaats, zodat hun project en de opgedane inzichten meer in detail konden worden besproken.

2022 was het vijfde jaar van de Virtual Residencies, wat een goede aanleiding was om de documentatie van het project naar een hoger plan te tillen, zodat de kennisaccumulatie die door de jaren heen heeft plaatsgevonden zichtbaar -en deelbaar- wordt. In de net afgestudeerde Merel van Marken Lichtenbelt werd hiervoor een gemotiveerde chroniqueur gevonden. Zij volgde niet alleen de drie projecten van 2022 op de voet, maar interviewde ook alle voorgaande makers over hun projecten en de ervaringen die zij daarbij hebben opgedaan. Het omvangrijke document dat zo ontstond, legt een belangrijk fundament voor de verdere ontwikkeling van het project.

De verbeelding van de toekomst: Dunja Jovic en Giulio D'Anna

In een tijd die gekenmerkt wordt door versnelde ontwikkelingen op vele gebieden is het bijna vanzelfsprekend dat de kunsten zich door toekomstvisies en -verwachtingen laten inspireren. In het programma van de Dansdagen werd deze lijn vertegenwoordigd door Astrid Boons (zie eerder) en de choreografen Dunja Jovic en Giulio D'Anna, die beiden in de Toneelacademie optraden.

Dunja Jovic, in 2021 winnares van de Zwaan voor 'beste dansproductie, nam voor haar voorstelling *The Previous Owner* de technologische inspanningen om het leven te verlengen en uiteindelijk de eigen sterfelijkheid te overwinnen als uitgangspunt. In de laatste dagen van zijn leven, na het begraven van zijn geliefde, besluit een oude man de dood volledig af te zweren. Deze man kan niet accepteren dat alles wat hij in het leven heeft opgebouwd en alle investeringen die hij heeft gedaan, binnenkort zullen vergaan. Het lijkt hem absurd en onaanvaardbaar dat zijn leven voor niets is geweest. Daarom besluit de man zijn geest te laten uploaden naar een jong lichaam. Met Kalin Morrow in de rol van haar leven als het jonge lichaam, en de acteur Tom Jansen digitaal aanwezig als de oude man.

In de solo *Faun* neemt Giacomo della Marina een kantelpunt in de dansgeschiedenis, Nijinski's beroemde solo *L'après midi d'un Faun* uit 1912, als uitgangspunt voor een originele en zintuigelijke bespiegeling op hedendaagse thema's als inclusiviteit en het algehele gevoel van transitie en desoriëntatie. De *Faun* als symbool voor het non-conformistische individu waar we altijd weer door geïntrigeerd worden, en dat we diep in onszelf herkennen.

Onze samenleving vindt het moeilijk om lichamen en personen te accepteren die een ander pad dan het gangbare kiezen. Dat geldt voor gender, seksuele voorkeur en afkomst, maar ook voor bijvoorbeeld geloof, leeftijd, werk, rol en vorm en nog veel meer aspecten. Lichamen en persoonlijkheden die zich niet aan de regels houden, worden gedemoniseerd door de samenleving. Ze worden, net als de mythologische wezens, faunen, die leven op de grens van bestaan en niet-bestaan.

// Espaco Agora Now

De Nederlandse Dansdagen biedt een podium aan initiatieven die voor de Nederlandse dans van belang kunnen zijn en dit bij het aanwezige dansveld onder de aandacht willen brengen. Dit geldt zeker voor het nieuwe Europese project *Espaco agora now* dat het nadenken over de ontwikkeling van kunstenaars en het publieke experiment in de podiumkunsten wil verversen en vandaaruit een volledig

nieuw model van artist residencies wil ontwikkelen. Het project zal tegen 2024 worden verankerd in een internationaal netwerk van grootschalige ruimtes in vijf verschillende steden over de hele wereld, namelijk in Rotterdam, Londen, Buenos Aires, Belgrado en Lissabon. Op de Nederlandse Dansdagen wordt het project in een interactieve sessie voorgesteld door Naomi Russel, zakelijk leider van OFFprojects en een van de initiatiefnemers van het project.

EDUCATIE & PARTICIPATIE

// Workshops & Masterclasses

Getrouw het thema #dansmetmij wordt het publiek van de Nederlandse Dansdagen ieder jaar weer uitgenodigd om actief deel te nemen aan de workshops en masterclasses die tijdens het festival worden georganiseerd. De workshops zijn toegankelijk voor een breed publiek, op alle niveaus. Met de Danstent kreeg het festival hiervoor een perfecte sfeervolle locatie in het hart van de stad.

Zoals dit voor dansers gebruikelijk is, wordt de dag begonnen met de Good Morning Class. Op de zaterdag wordt deze gegeven door Dalton Jansen, gevolgd door de door hen ontwikkelde Movement Class van Amenti Dance. Het is de perfecte voorbereiding voor de Open Your Mind urban battle die direct daarop in de Danstent losbarst. Op de zondag is deze aansluiting er met het Open Podium, en wordt de klassieke les verzorgd door de topdocente Laura Bernasconi, afgevaardigd door de hoofdstedelijke Henny Jurriëns Studio, de belangrijkste organisator van professionele danslessen in Nederland. De Henny Jurriëns Studio benut het podium van de Nederlandse Dansdagen meteen om hun nieuwe initiatief De Springplank voor te stellen: een begeleidingstraject voor net afgestudeerde dansers om hen wegwijs te maken in de soms gecompliceerde praktijk van het freelance dansbestaan.

Het is aan de Maastrichtse dansorganisaties Ruby **Pure Latin en Tango Maastricht** die hun specifieke dansstijlen bij het brede publiek introduceren. Na een lesuur in respectievelijk salsa en tango volgt de mogelijkheid om vrij te dansen, die met veel enthousiasme benut wordt. Voor de tango milonga op de zondagavond komen mensen uit het hele land, en zelfs vanuit België en Duitsland, naar Maastricht.

Het introducerende uur is niet nodig voor de bezoekers van Dansen in het park, waar de oudere Maastrichtenaren moeiteloos hun weg naar vinden. Dit unieke fenomeen onder de bezielende leiding van William Bartels vindt meestal plaats in buurthuizen en glorieerde in de sfeervolle ambiance van de Danstent. Ook het populaire line dancing mocht in de Danstent niet ontbreken, en de Maastrichtse Country Dancers en Line Dancers Lanaken brachten meer dan 200 mensen op de been.

// Dansen in Cafés

Nadat de Danstent op de dag na het weekend wordt afgebroken, is de kans op een kater groot. Om deze weg te spoelen wordt het project Dansen in Cafés in het leven geroepen. Maastricht is bekend om zijn omvangrijke café leven, dat hoegenaamd geen raakvlakken heeft met het festival. Dat dit niet zo hoeft te zijn, bewijst de rijke traditie aan dansevenementen in de cafés, die vrijwel volledig heeft opgehouden te bestaan. Om deze nieuw leven in te blazen werd de samenwerking gezocht met een drietal cafés, waar op 5 en 6 oktober ruimte werd geboden aan de

Maastrichtse dansorganisaties die in de Danstent aantraden. Het leidde tot geanimeerde avonden in Café Forum (Tango Maastricht), D'n Hiemel (Dansen in het park) en Café Paulus (Ruby Pure Latin).

// Andreas Hannes – And the city was a dream on the pulse of your feet

De Griekse choreograaf Andreas Hannes heeft zich in Nederland en ver daarbuiten een naam opgebouwd met zijn intelligente voorstellingen waarin een grote rol is weggelegd voor skipping (huppelen). "Door te huppelen herinneren we ons hoe het is om gewoon blij te zijn. Je wordt er meteen vrolijk van", zegt hij. "Het is bovendien goed voor je lijf, beter dan rennen."

Terwijl zijn theatervoorstellingen overal te zien zijn en bijvoorbeeld ook door Nederland toerden in de DansClick, is het potentieel van dit bewegingsmateriaal voor communityprojecten nog nauwelijks ontgonnen. Al in 2021 probeerde de Nederlandse Dansdagen een dergelijk project in het festival te realiseren, wat toen door agendaproblemen net niet lukte. Maar wat in het vat zit verzuurt niet, en dus werd voor de jubileumeditie een nieuwe poging ondernomen. Ditmaal lukte het wél.

Het project kent een gelaagde structuur. Andreas werkte met studenten van het CIOS in Sittard die enerzijds de kerngroep van de choreografie vormen, en daarnaast als zijn assistenten fungeren. Een tweede ring wordt namelijk gevormd door dansscholen in Maastricht, die aan de hand van een speciaal opgenomen instructievideo met hun dansers de bewegingen kunnen oefenen, en zich tijdens het optreden op de CIOS studenten kunnen oriënteren. Vervolgens werden in de wijken, op het Johan Cruijff-court op het Old Hickoryplein en het Vrijheidsplein, openbare repetities gehouden.

Op zondag 2 oktober volgt de apotheose. Vanaf verschillende plekken in de stad zetten groepen huppelaars zich in beweging, richting het Vrijthof. Onder het ritme van hun huppelende voeten verandert de beleving van de stad. Op het Vrijthof komen ze allemaal samen voor de afsluitende choreografie. Het omringende publiek wordt uitgenodigd om de derde ring van huppelaars te vormen, en niet onverwacht zijn het vooral kinderen (maar niet alleen!) die dankbaar van dit aanbod gebruik maken.

// Dansateliers Empowering Dance

Soft skills worden meer en meer erkend als onmisbare vaardigheden in onze maatschappij. Soft skills gaan bijvoorbeeld over het vermogen om op jezelf te reflecteren, om constructief samen te werken, empathie te ontwikkelen, om te gaan met conflicten en bewustwording over hoe je gezond leeft. Het Europese project Empowering Dance gelooft dat het van levensbelang is om ons als mensen bewust te worden van de soft skills die we bezitten en te leren hoe we die kunnen inzetten. Dans is een krachtig instrument om deze soft skills verder te ontwikkelen.

De Nederlandse partner in dit project, dat met ondersteuning van het Creative Europe programma tot stand kwam, is het Rotterdamse Dansatelier. Directeur Kristen de Groot en choreograaf Connor Schumacher introduceren het project op de Dansdagen in stijl: met een presentatie die naadloos overgaat in een fysieke workshop. Schumacher ontwikkelde zijn interesse in 'social choreography' door zijn deelname aan eerdere Europese onderzoeksprojecten, waaronder Performing Gender en Dancing Museums.

// Schoolvoorstellingen

Insamenwerking met Kaleidoscoop, afdeling Cultuureducatie met Kwaliteit in Maastricht, biedt de Nederlandse Dansdagen sinds 2019 jaarlijks voorstellingen en workshops aan voor het primair en voortgezet onderwijs. In 2022 brachten leerlingen een bezoek aan de voorstellingen De Troostprijs van De Stilte, Dubbelbloed #2 van Dansgroep AYA.

Daarnaast bestond het festivalprogramma ook uit de voorstelling Dr. Knus van Honey Eavis en werd de voorstelling Stuk van Anne-Beth Schuurmans (winnaar van de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Jong Publiek 2020) gepresenteerd op verschillende locaties van een naschoolse opvang én peuterspeelzalen.

dansWEB

In 2022 zijn wij begonnen met de uitvoering van het impactproject dansWEB. ND wil met dit participatieve dansproject zich nadrukkelijk richten op de behoeftes en mogelijkheden van ouderen en mensen met een beperking in zorgcentra en kinderen en jongeren in het speciaal onderwijs. In 2022 is er uitvoering gegeven aan twee grote projecten. De Nederlandse Dansdagen presenteerde in samenwerking met PRA Muziektheater de voorstelling Terts in een woonzorgcentrum van koepelorganisatie Sevagram. De voorstelling kende ook een participatiegedeelte, waarbij de 90 bewoners meededen. Een belangrijk onderdeel binnen dansWEB is evaluatie en onderzoek, om de impact van de voorstellingen goed te kunnen meten en het aanbod nog beter af te stemmen op de doelgroep. Na afloop van de voorstellingen gingen we in gesprek, met als doel te toetsen of we met het aanbod in een behoefte hebben voorzien én om terug te horen wat de voorstelling met de bezoekers deed.

“ Een unicum. Zoets hebben we nog niet eerder meegemaakt. Echt fantastisch. Graag morgen terugkomen. Het meebewegen was heerlijk. – een deelnemer ”

De tweede grote activiteit was de voorstelling Dit Dat Dans dat in samenwerking met SALLY Dansgezelschap Maastricht is doorontwikkeld voor leerlingen van het speciaal onderwijs. In aanloop naar de voorstellingen is er in de studio twee dagen lang gewerkt met dansers en docenten binnen het onderwijs om de voorstelling passend te maken voor de doelgroep. De drie voorstellingen hebben zowel de leerlingen als de Nederlandse Dansdagen veel gebracht. We hebben ontdekt dat we goede stappen hebben gezet in het aanscherpen van het concept voor deze doelgroep, maar hebben ook gezien dat er nog kansen zijn ter verbetering, bijvoorbeeld op het gebied van de te gebruiken werkvormen.

In 2022 zijn tevens veel oriënterende en verdiepende gesprekken gevoerd met de dansgezelschappen, woonzorgcentra en basisscholen ten behoeve van het de uitvoering en doorontwikkeling van het project dansWEB. Zo is er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden op het gebied van digitalisering ten aanzien van de activiteiten voor de doelgroep binnen dansWEB, wat uiteindelijk zal resulteren in een online aanbod dat beschikbaar komt via het platform Nederlandse Dansdagen.

Niet-schoolgebonden cultuureducatie

Bij bijna alle voorstellingen vonden voor- en nagesprekken met het publiek plaats, voor kennisdeling en dialoog. Wij vinden het belangrijk om de verhalen achter de dans, de makers en de dansers te vertellen en uitwisseling te faciliteren tussen publiek, festival en danskunstenaars.

2022 markeert zich als het jubileumjaar bij de Nederlandse Dansdagen (ND). Na twee onzekere edities tijdens de pandemie in 2020 en 2021, waarbij de Nederlandse Dansdagen grote uitdagingen op het gebied van Marketing en Communicatie kende, kon de 25e editie dit jaar weer als vanouds georganiseerd worden. In en vanuit Maastricht.

In Maastricht werd het festival meer dan 10.000 keer bezocht. Dit jaar werd ook voor het eerst de Danstent toegevoegd als festivallocatie. Een spiegeltent, midden op het Vrijthof, wat een podium bood aan professionals, amateurs en dansliefhebbers, om zelf te dansen of dans van heel dichtbij te ervaren. De Danstent werd meer dan 4.000 keer bezocht.

// 360° Festivalcampagne

Bijde festivalcampagne in 2022 lag de focus op het jubileumfeest, de kracht en het gevoel van dans kijken en zelf dansen, en het bereiken van een zo groot en breed mogelijk publiek via verschillende kanalen. Bestaand publiek werd opnieuw geactiveerd en nieuw publiek ontwikkeld, met een focus op bezoekers uit de regio Maastricht en extra aandacht voor profilering van het festival, verbinding met de stad en het aanboren van nieuwe marktsegmenten met nieuw aanbod.

De nieuwe huisstijl, die in 2021 samen met het Maastrichtse creative consultancybureau Zuiderlicht ontwikkeld is, kon in 2022 voor het eerst volledig ingezet worden. Zowel online als offline. Er werden een aantal nieuwe marketing-communicatiematerialen ontwikkeld, waaronder de eerste editie van de Danskrant, die verdieping bood op de organisatie en het festivalprogramma. Er werden nieuwe online activatiecampagnes uitgerold. Maar ook de aankleding van de stad en festivallocaties vielen goed in de smaak bij publiek en hadden een sterke en herkenbare uitstraling. Wederom werd voor de campagnefotografie samengewerkt met fotograaf Hugo Thomassen. De regie van de campagnevideo was in handen van Pascal Baillien. Door de campagne 2 maanden naar voren te trekken, en eerder foto- en videomateriaal beschikbaar te hebben, werd de aankondiging van het festival veelvuldig opgepikt in de media. Een overzicht van een aantal van de resultaten is opgenomen als bijlage.

// Samenwerkingspartners

Eenbelangrijkemarketingdoelstelling in 2022 was om de binding met het regionale en lokale publiek te versterken en daarmee het publieksbereik in de regio te vergroten. Daarvoor werd de samenwerking gezocht met een aantal lokale en regionale partners, waarmee op verschillende niveaus werd samengewerkt. Van samenwerkingen op communicatievlak tot sponsoring en inhoudelijke samenwerkingen op het gebied van programmering.

Via regionale media omroepen L1 en RTV Maastricht werd een groter publiek bereikt dan ooit. Maastricht Marketing en de Nederlandse Dansdagen versterkten elkaars campagnes door de handen ineen te slaan op het vlak van contentcreatie, media-inkoop en persbenadering. En met Blanche Dael en de LBG-groep werden partnerships ontwikkeld.

// Development

Denasleep vande COVID-19 pandemie is nog altijd voelbaar. En de lager dan gevraagde structurele steun van de overheden voor de kunstenplanperiode 2021 – 2024 maakt de kwetsbare positie van

de Nederlandse Dansdagen eens te meer duidelijk. De zeer gewaardeerde steunmaatregelen van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap boden ook in 2022 een grote en nodige steun in de rug, maar bieden geen structurele oplossing. We varen strak aan de wind, maar zijn feitelijk uit balans. Prioriteit voor ND blijft het onderzoeken van mogelijkheden om te komen tot een meer diverse financieringsmix. Sinds 2021 werkt ND, samen Creative Funding, aan het vergroten van inkomsten uit vrienden en donateurs.

//Op pad met Redo / Dans op TV

Het succesvolle online programma Op Pad met Redo werd doorontwikkeld en beleefde in 2022 zijn derde editie. Op Pad met Redo bereikte in 2022 bijna 150.000 kijkers via RTV Maastricht en L1 en de onlinekanalen van L1, RTV Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Maastricht Marketing en de Nederlandse Dansdagen zelf. Naast de reguliere uitzendingen van het programma ten tijde van het festival, werd er ook een extra lange aflevering geproduceerd die 1,5 week voorafgaand aan het festival te zien was, o.a. op L1 en via de kanalen van ND.

Ook sloegen de NTR en ND wederom de handen ineen voor het maken van '25 jaar Nederlandse Dansdagen', waarin Redo en Jan Kooijman weer in gesprek gingen met bijzondere mensen uit de danswereld en waarin de hoogtepunten van het festival langskwamen.

Marketingdoelstellingen

De Nederlandse Dansdagen heeft voor de kunstenplanperiode 2021 – 2024 de onderstaande marketingdoelstellingen geformuleerd. De effecten worden doorlopend gemonitord en, waar van toepassing, in 2024 definitief gemeten. De bereikte resultaten voor 2022 worden onderstaand benoemd.

1. Meer danspubliek bereiken en binden door intensieve samenwerking met gezelschappen en festivallocaties om hun achterban te bereiken.

Doorlopend investeert ND in samenwerkingsverbanden met gezelschappen (landelijk) en festivallocaties (lokaal) om het bereik en impact van ND te vergroten. In 2022 is extra geïnvesteerd in samenwerkingen met lokale en regionale partners en marketingafdelingen van dansgezelschappen in Nederland. Resultaat: groter publieksbereik in de regio en landelijk, groeiende eigen database en nieuwe, duurzame relaties waar op voortgebouwd kan worden.

2. Marktontwikkeling: Grotere naamsbekendheid en helder imago creëren bij cultuurliefhebbers (in brede zin) in de stad Maastricht en de (Eu)regio. De nieuwe huisstijl en festivalcampagne zijn in 2022 verder doorgevoerd in de kanalen van ND, zowel online als offline, en er is ingezet op samenwerkingen met partner-autoriteiten, zoals lokale en regionale media. Resultaat: groeiende naamsbekendheid en sterker imago van ND in de regio en daarmee groeiend publiek uit de regio (56% van het totale publiek kwam uit Limburg).

Het samenwerkingsverband Proeftuin Dans: Right Now!, waar samen met acht andere dansorganisaties in de regio Zuid-Limburg wordt gewerkt aan het versterken van dans en het vergroten van het publiek, werd ook gecontinueerd.

3. Consolideren van het sterke huidige imago bij huidige publiek, stakeholders en professionals en hen blijven binden.

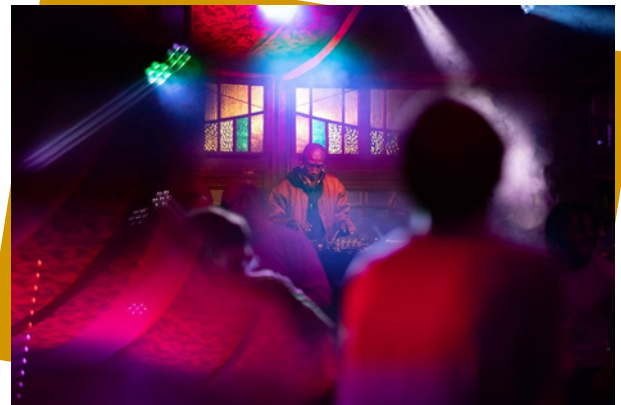
Het opnieuw binden van het vaste publiek, stakeholders en professionals na covid was een belangrijke doelstelling in 2022. Met deze groepen was hoofdzakelijk direct contact via de eigen communicatiekanalen, zoals de nieuwsbrieven, social media kanalen en persoonlijke uitnodigingen en op maat gemaakte content. Resultaat: het bestaande publiek en de belangrijke stakeholders wisten ND weer goed te vinden in 2022 en bezochten het festival in grote getalen.

4. Verhogen aantal bezoeken per bezoeker tijdens festival door middel van productontwikkeling en communicatie.

Het (opnieuw) activeren van publiek dat wij gedurende de coronapandemie zijn verloren heeft in 2022 onze focus gehad. Maar, met de verdere ontwikkeling van Op pad met Redo, de introductie van nieuwe onderdelen zoals de Danstent en de Danskrant en het verbeteren van de klantreis online hebben wij in 2022 zeker stappen gezet binnen deze marketingdoelstelling. Resultaat: We hebben dit jaar meer publiek ontvangen dan voorheen. 30% van dit publiek bezocht 2 of meer voorstellingen.

5. Diversificatie: Met inzet van nieuwe projecten/onderdelen binnen de programmering worden nieuwe doelgroepen bereikt. Met de introductie van de Danstent en daarbinnen programma onderdelen zoals Club Tweak, het Open Podium en Dansen met... (vrijdans avonden) is het gelukt een grote, nieuwe doelgroep kennis te laten maken met de Nederlandse Dansdagen. Ook werd de samenwerking gezocht met projecten binnen andere disciplines, zoals de immersieve tentoonstelling 'No Access' en 'het Creatieve Huis' van de Bijenkorf. Resultaat: Uiteindelijk was 56% van de kaartkopers in 2022 een nieuwe bezoeker, maar het bereik binnen een nieuwe doelgroep was natuurlijk veel groter. Van de online bezoekers van 70% nieuw publiek.

De tweede editie van de inhoudelijke samenwerking met The Notorious IBE en het daaruit voortkomende programma Open Your Mind, was wederom een groot succes en trok tevens een nieuw publiek .

4. Prestatieverantwoording

PRESTATIECIJFERS

Gemeente Maastricht & Provincie Limburg

PRODUCTIES	Huidig boekjaar	Activiteitenplan	Vorig boekjaar
1 Nieuwe eigen producties totaal	17	23	28
2 Nieuwe (co)producties totaal	38	8	9
3 Reprise eigen producties	0	0	0
4 Nieuwe (co)producties totaal	0	0	0
5 Totaal producties (1 + 2 + 3 + 4)	55	31	37

6 Producties grote zaal (vanaf 401 stoelen)	3	3	5
7 Producties midden (201 stoelen t/m 400 stoelen) en kleine zaal (tot en met 200 stoelen)	41	19	19

VOORSTELLINGEN	Aantal voorstellingen	Aantal bezoeken	Aantal voorstellingen	Aantal bezoeken	Aantal voorstellingen	Aantal bezoeken
8 Reguliere voorstellingen standplaats	110	10.143	54	4.964	59	4.314
9 Reguliere voorstellingen buiten standplaats					0	-
10 Reguliere voorstellingen buitenland					0	-
11 Regulier voorstellingen totaal (8+9+10)	110	10.143	54	4.964	59	4.314
12 Schoolgebonden totaal (13+14+15):	5	498	3	400	3	290
13 <i>waarvan po</i>	3	254	2	200	3	290
14 <i>waarvan vo</i>	2	244	1	200	0	-
15 <i>waarvan overig (mbo/ ho)</i>						
16 Totaal voorstellingen en bezoek (11 + 12)	115	10.641	57	5.364	62	4.604

Gratis bezoeken	1.607*	750	889
Betaalde bezoeken	8.536	4.214	3.425
Bezoeken website totaal	54.053	31.000	42.348
Aantal unieke bezoekers website	35.563	19.000	27.062

OVERIGE ACTIVITEITEN	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
Schoolgebonden activiteiten (go/vo/mbo/ho)	9	181	15	265	6	626
Openbare activiteiten	11	4.514	14	1.775	1	350
Totaal overige activiteiten (15 + 16)	20	4.695	29	2.040	7	976

* vanwege het 25-jarig jubileum van de Nederlandse Dansdagen in 2022 is het aantal vrijkaarten hoger in vergelijking met vorig boekjaar.

PRESTATIECIJFERS

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

KERNACTIVITEITEN EN BEZOEKEN	Begroting				Realisatie			
	2021		2024		Huidig boekjaar		Vorig boekjaar	
	Aantal	Aantal bezoeken	Aantal	Aantal bezoeken	Aantal	Aantal bezoeken	Aantal	Aantal bezoeken
1 Kernactiviteiten tijdens festivalperiode	62	3.250	84	10.600	110	10.641	62	4.314
2 Kernactiviteiten buiten festivalperiode	0	0	12	1.200	0	0	0	0
3 Kernactiviteiten online	0	0	0	0	25	29.383	19	44.274
4 Totaal kernactiviteiten (1+2+3)	62	3.250	96	11.800	135	40.024	81	48.588
waarvan:								
Gratis bezoeken (op locatie)		500		4.300		1.607*		889
Gratis bezoeken (online)						29.383		44.150
Betaalde bezoeken (op locatie)		2.750		7.500		8.536		3.425
Betaalde bezoeken (online)						555		124
5 Schoolgebonden activiteiten	0		12		9		3	
waarvan:								
Op locatie		0		350		181		626
Online								
Totaal kernactiviteiten en bezoeken (3+4+5)	62	3.250	108	12.150	135	40.205	81	49.214

* vanwege het 25-jarig jubileum van de Nederlandse Dansdagen in 2022 is het aantal vrijkaarten hoger in vergelijking met vorig boekjaar.

5. Bijlagen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

provincie limburg

Gemeente Maastricht

elisabeth
strouven
fonds

FONDS 21

VRIENDEN
LOTERIJ | **FONDS**

 **CULTUURMAKERS
MAASTRICHT**

het Prins Bernhard
cultuurfonds

STICHTING
*Koninklijk Paleis
Nieuwenhof*

 **Sint Clemens
Stichting**

t theater
aan het vrijthof

FONDS VOOR
CULTUR
PARTICIPATIE

NPO RADIO 1: KUNSTSTOF

Hiphop-pionier Lloyd Marengo won deze maand oevreprijs de Gouden Zwaan tijdens de Nederlandse Dansdagen. De choreograaf en danser bracht hiphop van de straat naar het theater en werkte onder andere samen met Scapino Ballet Rotterdam.

[Zie hier](#)

VOLKSKRANT

'Wezijnelkaarsklankbord en echokamer. Daardoor is creëren nooit eenzaam'
De choreografieën van broer en zus Imre en Marne van Opstal gaan de hele wereld over. Hun dansfilm Baby Don't Hurt Me is te zien op de Nederlandse Dansdagen.

[Zie hier](#)

FUNX

Cartiez sprak in Jouw Stad met Dalton Jansen over de prijs die hij won voor zijn dansproductie over jeugdzorg.

[Zie hier](#)

ALGEMEEN DAGBLAD

Maastricht krijgt voor Dansdagen speciale 'danstent' op Vrijthof De Nederlandse Dansdagen vieren van 30 september tot en met 6 oktober in Maastricht hun 25e verjaardag. Tijdens deze speciale lustrumeditie vinden er meer dan honderd activiteiten plaats in theaters en op bijzondere locaties in de stad. Op het Vrijthof verrijst de 'Danstent', een speciaal interactief podium.

[Zie hier](#)

NRC

Dansprijzen: Gouden Zwaan voor hiphop-pionier Lloyd Marengo
Bij de 25ste editie van de Nederlandse Dansdagen zijn de Zwanen uitgereikt. Lloyd Marengo kreeg de oevreprijs, en voor het eerst werden er jeugdprijzen uitgedeeld: de Jonge Zwanen.

[Zie hier](#)